

Forslag til lov om ændring af lov om kommuners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser. (Indførelse af mellemkommunal refusionsbestemmelse vedrørende personer anbragt i institution og pleje m.v.).

(Fremsat 31/10 85. Første behandling 20/11 85. Betænkning 27/11 85).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 6 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

6) Anden behandling af lovforslag nr. L 56:

Forslag til lov om ændring af lov om specialundervisning for voksne. (Indførelse af mellemkommunal refusionsbestemmelse vedrørende personer anbragt i institution og pleje m.v.).

(Fremsat 31/10 85. Første behandling 20/11 85. Betænkning 27/11 85).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer og spørgsmålet om deres overgang til tredje behandling satte til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om kommuners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser. (Indførelse af mellemkommunal refusionsbestemmelse vedrørende personer anbragt i institution og pleje m.v.). (Lovforslag nr. L 55).

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om specialundervisning for voksne. (Indførelse af mellemkommunal refusionsbestemmelse vedrørende personer anbragt i institution og pleje m.v.). (Lovforslag nr. L 56).

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 96:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af benzin.

(Fremsat 4/12 85).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 8-11 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 97:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse olieprodukter.

(Fremsat 4/12 85).

9) Første behandling af lovforslag nr. L 98:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af elektricitet.

(Fremsat 4/12 85).

10) Første behandling af lovforslag nr. L 99:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af gas.

(Fremsat 4/12 85).

11) Første behandling af lovforslag nr. L 100:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af stenkul, brunkul og koks m.v.

(Fremsat 4/12 85).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Camre (S):

Det er et ganske ejendommeligt misfoster af et indgreb mod den truende betalingsbalanceudvikling, som regeringen i dag præsenterer for folketinget i form af syv lovforslag. Det er et misfoster, fordi det kommer for sent; det er et misfoster, fordi det virker forkert, og det er et misfoster, fordi det virker skævt.

For mere end et år siden begyndte vi at advare mod den betalingsbalanceudvikling, som allerede dengang gik helt anderledes, end regeringens planer forudsagde. Som bekendt endte underskuddet i 1984 med at blive mere end dobbelt så højt, som regeringen først forudsagde. I 1985 fortsatte den uholdbare udvikling. Måned for måned har vi sagt til regeringen: jeres planer holder ikke, jeres politik er forkert. Igen og igen er vi blevet afvist. I næste måned bliver det bedre, sagde økonomiministeren, nu har vi nået vendepunktet, nu går det fremad. Optimismen skulle for enhver pris holdes oppe, og regeringen satte kikkerten for det blinde øje. Blot for en måneds tid siden sagde vi: regeringen tør intet foretage sig før kommunalvalget, for folket skal gå til valgurnerne i lykkelig tro på statsministerens ufejlbarlige fremskridt, men vent og se, når valget er overstået. Og ganske rigtigt – sådan gik det. Statsministerens TV-påstand om, at der ikke var planer om at gribe ind, var bedrag. Regeringen erkender nu, at betalingsbalanceunderskuddet bliver på 22 mia kr. i år og ikke 15 mia kr. som planlagt.

De indgreb, vi her præsenteres for, bærer tydeligt præg af, at regeringen er i dyb indre splid, og vi har allerede inden førstebehandlingen oplevet den utrolige situation, at to af regeringspartierne har undsaet dele af lovpakken: kristeligt folkeparti er imod statsafgiften på igangsatte anlægsprojekter, og CD vil gøre benzinafgiften betinget af, at dollarkursen falder.

Det er en ganske interessant situation, at denne regering ikke alene lader sig nedstemme af oppositionen, som vi så det markant i går, men altså også lader sig stemme ned af sig selv. Jeg tror, de fleste i denne sal ved,

hvad en sådan parlamentarisk situation normalt indebærer.

Socialdemokratiet vender sig imod hele denne kriselovgivning, fordi den er forfejlet i sine virkninger, og fordi den rammer skævt og uretfærdigt. Vore ordførere på de enkelte forslag vil uddybe disses uheldige virkninger, og jeg skal her holde mig til en oversigt.

Regeringen siger, at den vil begrænse efterspørgslen med 8 mia kr. Det forestiller regeringen sig skal ske for ca. halvdelen vedkommende ved indgreb over for kommunerne. Man vil belægge kommunal byggeaktivitet med afgifter og tror så, at allerede igangsatte projekter begrænses med 1 mia kr. svarende til afgiften på dem.

Det er helt urealistisk, for disse projekter kan ikke bremses. Det, der sker, er, at staten henter 1 mia kr. i kommunernes kasser, og det hjælper ikke på betalingsbalanceproblemet. Særlig opvækkende er det, at også kommunernes miljøinvesteringer skal rammes med en særskat på mindst 100 mill. kr.

Beskæringen af kommunernes driftsudgifter er, som vores ordfører for lovforslag nr. L 103 vil redegøre for, urealistisk i dets beregning, og virkningerne vil ikke være, som regeringen beskriver dem.

Forslagene om begrænsning af realkreditinstitutternes långivning og af bankernes adgang til at yde forbrugslån er isoleret set aldeles tåbelige. Kreditmarkedet er som en ballon: når man trykker ét sted, så buler den ud et andet. Her griber man ind over for de gennemskuelige og hæderlige danske långivere og lukker op for det grå marked og den udenlandske kredit.

Efter regeringens helt uansvarlige liberalisering af alle momsregistrerede danskeres adgang til at optage finanslån i udlandet omfatter kreditballonen jo ikke bare det danske marked, og når regeringen strammer det danske lånemarked, så vokser først og fremmest det vesttyske. Denne del af indgrebet er så uanstændig og så uansvarlig, at det ikke burde kunne passere dette folketing.

Kreditrationering som sådan kan være meget fornuftig, men den skal virke, og hvis den skal det, må man tage fat på hele ballonen og lukke noget luft ud af den, ikke bare klemme nogle steder.

Til alle disse fejl kommer så den fordelingsmæssige skævhed i regeringens indgreb. Igen retter man bager for smed. Der gribes

[Camre]

ikke ind over for de grupper, som gik fri af regeringens skrappe indkomstopolitiske indgreb i foråret, og som derfor har kunnet øge deres forbrug voldsomt. De stigende overskud i erhvervslivet går fri igen. De med virkelig store indkomster rammes ikke. Importen af store Mercedes- og BMW-privatvogne kan fortsætte ligesom andre luksusvarer. Det er disse grupper, hvis privatforbrug har ødelagt betalingsbalancen, og det er dem, regeringen igen freder.

Afgifterne på energi rammer bredt: på lys, varme og transport, for pensionister, mennesker på bistandshjælp, ledige og almindelige lønmodtagere, hvis realløn er faldet. Derfor fremsætter vi et forslag om at give pensionisterne og bistandsmodtagerne kompensation for de stigende energiudgifter.

Nedskæringerne på byggeaktiviteten skaber ny ledighed i byggesektoren, som netop var ved at komme sig efter den internationale krises dystre virkninger i 1970'erne og i begyndelsen af 1980'erne, og de øvrige offentlige nedskæringer vil igen ramme de svage grupper, som især er afhængige af den offentlige indsats.

Og hvad skal så hele denne straffeekspedition mod den almindelige befolkning til? Betalingsbalancen bliver ikke reddet, og statsgælden vil også i 1986 sætte ny rekord. Nærmest tragikomisk bliver det, når så regeringen fortsat påstår, at dens politik vil føre til ligevægt på betalingsbalancen i 1988. Hovedformålet synes klart at være et nyt pres nedad på lønnen og nye, uretfærdige omfordelinger til gavn for et mindretal.

Jeg skal kort redegøre for, hvad socialdemokratiet ville gøre i denne situation, idet jeg skal understrege, at det ikke er vores opgave at yde katastrofehjælp til den borgerlige regering eller at rette op på en politik, som vi hverken har lod eller del i. Men da regeringens hjælpeløse og perspektivløse politik bærer tydelige tegn på, at regeringen er kørt fast og snart må give op, finder vi, at vi bør give danskerne besked om, hvad vi vil gøre, når denne regering falder.

Det er vigtigt at slå fast, at lappeløsninger som den, der fremlægges af regeringen her, ikke løser Danmarks fundamentale økonomiske problemer. Disse problemer hænger tæt sammen. Det første er, at opsparingen er alt for lille, det andet, at vores eksport i alt for høj grad består af varer med for lav teknolo-

gibaggrund fremstillet af arbejdskraft med kort uddannelse, og det tredje er, at uddannelseskapaciteten er for lille og forkert sammensat.

For lille opsparing, for lave investeringer, for lavt teknologiniveau betyder for lille konkurrencedygtig produktion. For lavt teknologiniveau i eksporten gør den sårbar i konkurrencen, for lille forskning, for lille uddannelseskapacitet og for meget arbejdskraft med kort uddannelse betyder dels ledighed, dels kapacitetsproblemer og hindrer dels udnyttelsen af investeringer i ny teknologi.

Jeg skal derfor kort sammenfatte vores politik i 6 punkter. Opsparingen og investeringerne skal kraftigt op. Ikke ved regeringens metode, som består i at gøre de rige rigere og håbe på deres øgede opsparing, men ved at give lønmodtagerne medansvar for og medindflydelse på investeringspolitikken gennem overskudsdeling og pensionsopsparing, jfr. LOs oplæg.

For det andet: overskudsforøgelserne hos de selvstændige må ikke udbetales til forbrug, men skal investeres i nye arbejdspladser.

For det tredje: adgangen til lånefinansieret forbrug skal styre den økonomiske situations muligheder.

For det fjerde: adgangen til frit at optage finanslån i udlandet samt at foretage spekulationsprægede pengeoverførsler ud og ind af landet skal standses.

For det femte: uddannelses- og forskningsindsatsen skal udbygges, så flaskehalsproblemerne i uddannelsesapparatet og på arbejdsmarkedet fjernes. Alle grupper med utilstrækkelig og forældet uddannelse skal have mulighed for at forny og udbygge deres viden og kunnen.

For det sjette: erhvervspolitikken skal udbygges, samarbejdet mellem forskning og erhvervslivet skal øges, og teknologien skal bruges til at udvikle avancerede, sunde, forureningsfri produkter og produktionsprocesser, som skaber grundlag for en konkurrencedygtig eksport.

Alle disse helt fundamentale ting, som er afgørende for at løse ubalancen i Danmarks økonomi, vil regeringen ikke for alvor røre, fordi en ny økonomisk struktur strider imod regeringens ideologi, og det fortæller ikke så lidt om det radikale venstres mangel på perspektiver, at det sjokker med på at sikre gen-

[Camre]

nemførelsen af regeringens udsigtsløse forslag. Det radikale venstres 2 pct.s forbedring af dagpengene er en sølle aflad, som ikke retfærdiggør de radikales støtte til regeringen, og jeg må i stedet anbefale den 5 pct.s regulering, socialdemokratiet har fremsat forslag om.

Det kan blive ganske interessant i de kommende dage at se, om regeringen kan få så meget af sin lovpakke igennem, at den kan overleve, men uanset om regeringen vælter på dette indgreb eller på det næste, som tydeligvis ligger lige om hjørnet, så skal regeringen vide, at socialdemokratiet er parat til at overtage regeringsmagten med en anden politik.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg skal allerede nu gøre opmærksom på, at det er min agt at holde en pause i forhandlingerne fra kl. ca. 11.45 til kl. 13.00.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg noterede, at hr. Camre på socialdemokratiets vegne luftede betænkeligheder ved betalingsbalancens udvikling. Jeg noterede også, at hr. Camre intet havde at have sin bekymring i, for der skulle ikke ske noget her og nu; de forslag, som hr. Camre nævnte, var langsigtede strukturforslag, der jo ikke her og nu giver en afhjælpning af de problemer, der er her og nu.

Det radikale venstre finder, at det er velmotiveret at gribe ind over for den stærke udvidelse i det private forbrug, som er i gang. Vi finder også, det er velmotiveret at gribe ind over for den kraftige udvikling inden for bygge- og anlægsvirksomhed, som vi oplever nu, og som mange steder medfører mangel på arbejdskraft.

De problemer, vi står over for, har sammenhæng med, at det økonomiske opsving har haft et stærkere forløb, end vi havde turdet drømme om. Det påvirker importen, og det påvirker forbruget, og derfor er en justering nødvendig. Vi har over for regeringens udspil stillet en række ændringsforslag for så vidt angår miljøinvesteringer og for så vidt angår regeringens ønsker om at pålægge kommunerne afgift også af igangværende investeringsaktivitet. Vi har endvidere stillet forslag om forbedring af dagpengeregulerin-

gen fra den 1. april, men sigtet – justeringen af den økonomiske politik både for så vidt angår betalingsbalancen og bygge- og anlægsvirksomheden – anser vi for at være nødvendigt.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Jeg synes, det er synd for hr. Niels Helveg Petersen, at ingen økonom, det være sig bankøkonomerne eller de uafhængige økonomer, tror på den virkning på betalingsbalancen, som hr. Niels Helveg Petersen her taler om. Derfor forudser vi, at det næste indgreb er lige om hjørnet.

Det er rigtigt, at det, jeg pegede på, først og fremmest var langsigtede midler, men jeg må gøre opmærksom på, at dette land har rekord inden for OECD i henseende til den tid, i hvilken vi har haft underskud på vores betalingsbalance. Det er kun langsigtede midler, der hjælper på dette her. Disse kortsigtede lappeløsninger kan ikke stå alene, og det er de langsigtede indgreb, regeringen og dens støttepartier viger tilbage for, fordi de strider imod deres ideologi.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Jeg hæftede mig ved hr. Camres udtalelser om betalingsbalanceudviklingen. Hr. Camre er bekymret over udviklingen på betalingsbalancen. Lad mig straks sige, at vi da heller ikke i venstre er tilfredse med udviklingen på betalingsbalancen, og det er også derfor, vi kan støtte den plan, som regeringen har lagt frem. Men når nu hr. Camre er så optaget af betalingsbalancen – og jeg forstår, det er en nyvunden interesse hos socialdemokratiet, som vi selvfølgelig ikke skal beklage – bedre sent end aldrig – men når nu hr. Camre er så optaget af udviklingen på betalingsbalancen og så bekymret over underskuddets udvikling, kan hr. Camre så give mig en forklaring på, hvorfor socialdemokratiet har stillet ændringsforslag til finansloven, der jo skal behandles i næste uge, som samlet vil forringe betalingsbalancen med 1 mia kr.?

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

[Maisted]

Jeg synes, hr. Camres indlæg var en stærk kop te. For det første vil jeg lige spørge hr. Camre, om lovforslagene nr. L 97, L 98, L 99, L 100 ikke lige præcis er socialdemokratiets energipolitiske mål. Ellers skulle jeg have hørt meget fejl undervejs i debatten, når vi har diskuteret naturgas, for da har socialdemokrater gang på gang fremhævet, at de ønskede at hæve afgifterne på de andre brændselstoffer, sådan at man kunne finansiere det underskud, der er på naturgassens område. Det er altså præcis socialdemokratisk politik, som det er blevet fremhævet her i folketinget gang på gang, hr. Camre nu pludselig vil stemme imod.

Så fik vi et 6 punkts program, som ikke gav nogen som helst mening, fordi hr. Camre jo ikke blot antydede i hovedtal, hvilken virkning dette program vil få for den danske befolkning. Så vidt jeg kunne høre, medførte disse seks punkter overhovedet ikke nogen reelle ændringer af de økonomiske problemer, men det kan jo være, hr. Camre vil være så venlig at uddybe dem og sætte tal på dem. Men at gå imod sine egne forslag på energiområdet, som man har talt for gang på gang, men hvor vi ved, der er et kapitalunderskud på 4,6 mia kr. på naturgasprojektet, og med de ændringer, der kommer, yderligere får en kapitalmangel på omkring godt 4 mia kr., er temmelig groft.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg må sige til hr. Camre, at jeg oplever hr. Camres indlæg her som noget langsigtet udenomssnak. Hvis vi endelig skal ind i det langsigtede i det program, hr. Camre opridses, må jeg spørge, hvad langsigtet der f.eks. er i at gennemføre en pensionsreform, hvor man afvikler den fulde folkepension til alle. Skulle det være et langsigtet perspektiv, der var positivt at stille op? Det vil i hvert fald ikke få det radikale venstres tilslutning.

Må jeg så også pege på over for hr. Camre, at netop en justering af energiafgifterne på et tidspunkt, hvor energiforbrugerpriserne er i nedgang, i allerhøjeste grad har et langsigtet perspektiv. Jeg vil gerne spørge hr. Camre, om hr. Camre er enig eller ikke enig i, at der langsigtet er et fornuftigt perspektiv i at forhindre et forbrugerprisfald på energi, som jo bare vil føre til, at man slækker på

energibesparelser og slækker på indsatsen over for den vedvarende energi. Jeg vil gerne høre hr. Camre, om der ikke i dette her er et fornuftigt energipolitisk perspektiv også på den lange sigt.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Da den socialdemokratiske regering i 1982 trådte tilbage, var udlandsgælden 150 mia kr. Vi sagde: nu må der lægges en anden politik til rette, nu må der laves et virkelig markant omsving. Siden da er udlandsgælden steget fra de 150 mia kr. til 233 mia kr., som den runder, inden propperne ryger af champagneflaskerne nytårsaften i år. Det er den udvikling, regeringen har kørt videre, som ikke kan blive ved med at holde.

Hr. Fogh Rasmussen spørger her, om de ændringsforslag, vi har stillet, ikke vil betyde en yderligere forringelse af betalingsbalancen på 1 mia kr. Hvis hr. Fogh Rasmussen havde villet læse vores betænkningsbidrag til finansloven, ville han kunne se, at vi siger, vi fremsætter nogle markeringer, at vi ikke udmonter en alternativ politik med ændringsforslag til finansloven. Det var det, fremskridtspartiet gjorde i gamle dage, og det kunne vi selvfølgelig også sagtens bruge tre timer af folketingets tid med, men det har ikke nogen mening. Vi ønsker en fundamentalt anden politik.

Hr. Niels Helveg Petersen spurgte mig udtrykkelig, om jeg var enig i, at det var fornuftigt at opretholde en stabil prispolitik på energiområdet via skatterne. Ja, det er da særdeles fornuftigt, hr. Niels Helveg Petersen, men det er jo ikke det, det drejer sig om. Det, det drejer sig om, er, at der her serveres en pakke for os, som er fordelingspolitisk skæv, og det er også mit svar til hr. Maisted, som jeg naturligvis ikke forventer har nogen som helst forståelse for fordelingspolitiske problemer. Kernen i problemet er, at vi her får serveret en helhed, som er skæv, som er vendt imod de forkerte, som retter bager for smed, og i den sammenhæng vil vi selvsagt ikke være med. Et indgreb skal have en social balance – det har dette indgreb ikke, og et indgreb skal løse de fundamentale problemer – det gør dette indgreb ikke.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg lagde mærke til, at hr. Fogh Rasmussen valgte at inddrage ændringsforslagene til finansloven for at se på, hvilke alternativer der var til den politik, man fører i øjeblikket. Det synes jeg da er udmærket; kun skal jeg bede hr. Fogh Rasmussen om så også at læse første del af finansministerens svar til finansudvalget – det er bilag 2353 til oplysning for de interesserede – hvor finansministeren fortæller, at man ved at stemme for SFs samlede ændringsforslag til gengæld kan få en meget positiv virkning på betalingsbalancen. Betalingsbalancen vil i det første år blive forbedret med 700 mill. kr., og langtidseffekten vil være en forbedring på 2 mia kr. om året med SFs samlede ændringsforslag til finansloven, der samtidig indeholder en social genopretning af en helt anden karakter end de ting, som hr. Niels Helveg Petersen er i stand til at få ind i dette forlig.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

På et tidspunkt skal vi vel tale om de energiafgifter, der rent faktisk er til forhandling, men jeg synes, at hr. Camres udtalelser har en sådan karakter, at der i hvert fald er to ting, der skal sættes på plads. For det første siger hr. Camre, at gældsætningen sætter rekord under den nuværende regering. Ja men hvad er sandheden? Sandheden er jo den, at underskuddene på betalingsbalancen alene skyldes renterne af den gæld, som socialdemokratiet efterlod sig. Det, der er lagt til gælden, siden den nuværende regering kom til, er renterne af den gæld, som socialdemokratiet efterlod sig.

Dernæst er der det vigtigere, at hr. Camre lige har erkendt, at socialdemokratiets ændringsforslag til finansloven samlet vil indbringe, at betalingsbalancen i 1986 bliver forringet med 1,2 mia kr., og at det i løbet af nogle år vil vokse til en forringelse på 2,7 mia kr.

Men så siger hr. Camre, at man ikke kan vurdere socialdemokratiets økonomiske politik alene på ændringsforslagene til finansloven; den må ses i en sammenhæng. Det rejser unægtelig et interessant spørgsmål, nemlig hvad det så er, socialdemokratiet vil foretage sig for at forhindre den forringelse af betalingsbalancen, som ændringsforslagene

til finansloven lægger op til. Er det skatte- og afgiftsstigninger, hr. Camre har i tankerne, som skal til for at udligne den forringelse af betalingsbalancen, som de udgiftskrævende forslag på finansloven lægger op til? Det må vi have et klart svar på.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg har været meget glad for denne lille udveksling af korte bemærkninger med hr. Camre, for den giver mig lejlighed til at kvittere for hr. Camres fairness i diskussionen. Hr. Camre medgav jo nemlig helt klart her i sin korte bemærkning, at der var et fornuftigt langsiget perspektiv i at forhindre, at forbrugerpriserne på energi faldt. Det vil jeg gerne kvittere for, men jeg synes også, at behandlingen af den del af pakken så kan forløbe i lyset af hr. Camres, skal vi sige erkendelse, som jo ikke var meget fremherskende i det første indlæg.

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Jeg går ud fra, at jeg får et svar i anden runde af hr. Camre med hensyn til virkningen af hans 6 punkts program. Men hr. Camre siger, at jeg ikke har forståelse for fordelingspolitikken, og at han derfor går imod disse forslag til energiafgifter. Ja men jeg har ikke på noget tidspunkt stået heroppe og sagt, at jeg var enig i disse energiafgifter, tværtimod, jeg har talt imod det altid, men hr. Camre har jo altid talt for det. Det er netop det interessante, for det betyder, at hr. Camre prøver på at vende argumentationen; dette, at jeg angreb ham for, at han ville gå imod socialdemokratiets egne forslag, viste, at jeg ikke havde forståelse for fordelingspolitik.

Jo, hr. Camre, jeg har forståelse for fordelingspolitik, jeg går imod de forslag, der drejer sig om energiafgifter, men socialdemokratiet har altid talt for dem. Jeg synes, det er en for dårlig argumentation at sige, at man skal holde forbrugerpriserne oppe for at betale for naturgassen. Det har jeg altid sagt, og det bliver jeg ved med at sige. Det er hr. Camre, der har skiftet hest i denne argumentation. Nu skal det altså lige pludselig vendes, fordi vi er blevet enige på dette område,

[Maisted]

til, at jeg ikke havde forståelse for fordelingspolitik.

(Kort bemærkning).

Arentoft (KF):

Jeg synes, det var meget interessant at høre hr. Camre fremlægge en langsigtet 6 punkts plan, men jeg synes nok, det mest langsigtede i det, der blev sagt, var slutbemærkningen om, at socialdemokratiet var klar til at overtage regeringsmagten. Det er langsigtet!

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Når hr. Fogh Rasmussen fortæller, at det alene er renterne af den gamle gæld, der giver underskuddet, må jeg anbefale hr. Fogh Rasmussen at se i finansministerens »lille røde«, som er udsendt her i forgårs om indgrebet. Der kan hr. Fogh Rasmussen se, at handelsbalancen alene i år giver et underskud på 8½ mia kr. eksklusive skibe m.v. Det er vist ikke noget med gammel gæld, der spiller ind dér. I øvrigt nytter det ikke noget, at hr. Fogh Rasmussen tager mine bemærkninger som udtryk for, at jeg skulle have anerkendt, at socialdemokratiets politik vil føre til et øget underskud på 1,2 mia kr. i 1986. Socialdemokratiet har klart sagt, at vi ønsker at føre en fundamentalt anden politik på en række områder, og jeg har her ridset væsentlige dele af den op.

Men når man så spørger: ja men vil I nu være imod energifgifter, som I plejer at være for ud fra de betragtninger, som hr. Niels Helveg Petersen i øvrigt gjorde udmærket rede for, nemlig at det er fornuftigt at opretholde stabile priser, så må jeg selvfølgelig sige, at det afhænger af, i hvilken sammenhæng man ser tingene. Hele denne pakke er skruet sammen af foranstaltninger, der er vendt imod de mennesker, som ikke har ødelagt betalingsbalancen. Sådan kan man altså ikke lege med borgerne i Danmark, at man siger: nu har vi fredet den rige og velbjergede tredjedel af befolkningen, mens vi har klippet de to tredjedele meget tæt. Desværre har de rige misbrugt dette og altså købt betalingsbalancen i stykker, så nu skal de to tredjedele straffes en ekstra gang.

Det er det, der ligger i det, og i den sammenhæng er politikken skæv. Det vil vi naturligvis under ingen omstændigheder medvirke til, og det undrer mig, at det radikale venstre finder begrundelse nok i deres små figenblade til at deltage i denne plyndring af de mennesker, som ikke bærer ansvaret for det, der er sket i de sidste to år på betalingsbalancen.

Gammelgaard (KF):

Justeringen af den økonomiske udvikling vil fastholde og udbygge resultaterne af den hidtidige politik. Ledigheden vil fortsat falde, prisstigningerne vil blive endnu mindre, renten vil falde yderligere, reallønnen vil blive sikret, og underskuddet på statsfinanserne og på betalingsbalancen bringes ud af verden.

Økonomien er blevet overophedet på enkelte områder, hvorfor det er nødvendigt at lette presset; ellers er der risiko for, at det vil brede sig til andre dele af samfundsøkonomien med lønglidning og prisforhøjelser til følge; det vil ødelægge indkomstpoltikken og dermed den økonomiske fremgang.

Det er ikke gammeldags indgreb, der standser fremgangen; det er en moderne justering, der fortsætter den.

Vi er i en situation, hvor eksporten ganske vist er begyndt at stige, men ikke stiger kraftigt nok, og hvor importen ikke forøges så voldsomt som tidligere, men stadig stiger for meget.

Det er udgangspunktet for de enkelte forslag, og der er tale om et afbalanceret indhold. Årsagerne til den for høje import er jo de stigende erhvervsinvesteringer, kommunernes for høje udgifter og det private forbrug. Energiafgifterne vil lægge en dæmper på det private forbrugs stigningstendens. Det, der i realiteten er tale om, er en opsugning af den forøgede købekraft, som forbrugerne har oplevet, siden energipriserne begyndte at falde i marts.

Landets økonomiske situation tillader ikke, at vi nu begynder at forøge forbruget, og det gælder også kommunerne. De kommunale budgetter viser jo en betydelig vækst, og inddragelsen af kommunernes overskridelser i forhold til henstillingen skal ses i sammenhæng med, at staten fastholder det uændrede udgiftsniveau. Der er altså tale om en konsekvent holdning.

[Gammelgaard]

De foreslåede begrænsninger i mulighederne for optagelse af realkreditlån vil ligeledes bidrage til at nedsætte det lånefinansierede forbrug.

Formålet med begrænsningen af aktiviteten i bygge- og anlægssektoren er at forhindre flaskehals- og paradoksproblemer på arbejdsmarkedet. Netop bygge- og anlægssektoren er i øjeblikket udsat for overophedning. Lønudviklingen inden for branchen sprænger lønrammen med fare for glidning over i andre brancher.

Det er nødvendigt at gribe regulerende ind, hvis vi skal undgå, at pris- og omkostningsstabiliteten ikke slås i stykker. Forslagene er således med til at sikre reallønnen.

Den socialdemokratiske chefstrateg i disse dage, fru Ritt Bjerregaard, har kaldt regeringens politik og de fremsatte lovforslag for perspektivløse. Jeg vil gerne stille det spørgsmål, om man kan betragte det som perspektivløst, at vi igennem denne politik fastholder en høj økonomisk vækst, ja, en vækst, der er blandt de højeste i Europa. Kan man betegne det som perspektivløst, at vi fører en politik med faldende arbejdsledsheden, hvor vi nu kommer til at opleve, at arbejdsløsheden falder yderligere med 20.000 næste år? Er det perspektivløst, at prisstigningerne er lave – blandt de laveste i Europa? At renten er faldet til under det halve af, hvad den var under den socialdemokratiske regering, og nu vil falde yderligere? Er det perspektivløst at nedbringe underskuddet på statsfinanserne fra forventeligt 80 mia kr. i 1983 til 14,5 mia kr. i 1986? Og er det perspektivløst at foretage sig noget, der virker positivt og dermed nedbringe betalingsbalanceunderskuddet? Nej, man kan ikke på nogen af disse punkter tale om noget perspektivløst.

Jeg hører også, at den socialdemokratiske ordfører i dag kalder den pakke lovforslag, vi nu behandler, for et misfoster. Ja men er det et misfoster, at man sikrer videreførelsen af de resultater, som vi har opnået? Er det et misfoster, at vi sikrer lønmodtagernes real-løn, og at vi får nedbragt ledigheden?

Vi ved jo, at socialdemokratiet vanen tro kritiserer regeringens økonomiske politik, men hvad er så alternativet? I dag har man fremsat 6 punkter af det samlede program, man kalder »Danmark for hele folket«.

Nu vil jeg gerne spørge socialdemokraterne, hvordan dette regeringsprogram »Dan-

mark for hele folket« egentlig virker – det er jo et regeringsprogram, siger man, for 1986-1990 – på betalingsbalancen. Ja, forslagene, hvoraf nogle er blevet fremsat i dag, går ud på nedsat arbejdstid til 35 timer, betalt frihed til uddannelse, regulering af dagpengesatser m.v., ophævelse af karensdagen, forhøjelse af bistandshjælpen, bygning af flere støttede boliger, jobskabelse for unge og ungdomsgaranti, forhøjelse af folkepension og efterløn, uddannelses tilbud til ledige og 50 pct. større kulturbevillinger. Dette koster mere end 25 mia kr. om året i nye offentlige udgifter. Oven i alt dette kommer så de helt store reformer: tvungen overskudsdeling, pensionsreform, uddannelsesreform, miljøreform. Hvordan tror man egentlig at alt dette vil påvirke betalingsbalancen?

Jeg er overbevist om, at man ved at gennemføre den politik, som socialdemokraterne for øvrigt også gik til kommunevalg på, forstår jeg, ganske enkelt vil få betalingsbalanceunderskuddet til at stige til helt uacceptable højder.

Det er også interessant at lægge mærke til den socialdemokratiske optagethed af betalingsbalanceunderskuddet, når man tager i betragtning, at socialdemokratiet som regeringsbærende parti i 1960erne og 1970erne kunne leve med stadig voksende underskud, underskud, som i forhold til bruttonationalproduktet i hvert fald kan måle sig med det underskud, der nu er tale om – ja, som overstiger det.

Socialdemokratiet har, som det er blevet sagt, foreslået nogle nye poster på finansloven, og budgetdepartementet siger klart, at de på kort sigt vil forværre betalingsbalancen med 1,2 mia kr., og at forværringen i løbet af 3-4 år forøges til op mod 3 mia kr. Socialdemokratiets bekymring for betalingsbalancen kan med andre ord, når vi kommer til realiteterne, ligge på et meget lille sted.

Et drastisk og panikagtigt indgreb vil skade mere, end det gavner, for det vil betyde store omvæltninger i en ellers sund og fornuftig udvikling. Den justering, vi nu gennemfører, vil betyde, at dansk økonomi vil kunne fortsætte med at fremvise positive resultater. Justeringen vil holde indkomstpoltikken på sporet og dermed holde inflationen i ave. Det er afgørende, hvis de danske virksomheder fortsat skal kunne forbedre deres konkurrenceevne og vinde markedsandele.

[Gammelgaard]

Det er også forudsætningen for, at regeringens målsætning om ligevægt på betalingsbalancen i 1988 kan opfyldes.

Justeringen markerer den fornødne handlekraft og viljestyrke hos regeringen i retning af, at den økonomiske genopretning skal lykkes. Det kræver naturligvis, at der hele tiden tages bestik af den økonomiske udvikling, og at der justeres, når det er nødvendigt.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det var jo en smuk tale, og jeg får lyst til at kommentere den bare med et par ord.

Det, der ligger på bordet foran os, er det mest kyniske spil om de arbejdsløse og de kommende arbejdsløse, som længe er set. Dette kom da også frem til allersidst i den tale, hr. Gammelgaard holdt, nemlig at dette her handler om at holde indkomstpoltikken på sporet. Baggrunden for indgrebet er, at der nu ikke er så mange arbejdsløse bygningshåndværkere, som der har været tidligere, og at vi derfor kan risikere, at de går ud og kan få noget mere i løn. Hovsa, den går ikke, derfor skal der nu blokeres over for deres arbejdspladser, så vi kan få skabt 30.000 flere arbejdsløse, for det er det tal, som dette her vil give. Det er det mest kyniske spil, vi længe har været vidner til i denne sal.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Nu går den ikke længere med den pæne konservative tale; nu skal vi til at have nogle realiteter på bordet. Det, vi behandler for øjeblikket, er 5 fantasiløse afgiftsforslag, og jeg vil bede hr. Gammelgaard om en nærmere forklaring, når han siger, at regeringen sikrer lønmodtagernes realløn. Mener hr. Gammelgaard det virkelig, eller er det en fortalelse, eller er det sædvanligt pral, når hr. Gammelgaard som ordfører for det konservative folkeparti her står og siger, at han sikrer lønmodtagernes realløn ved at stjæle pengene op af lommen på folk, for det er jo det, der er tale om, og intet andet?

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Jeg skal nok i mit næste hovedindlæg mere grundigt komme ind på en besvarelse af hr. Gammelgaards indlæg, men der er én ting, jeg også af hensyn til andre ordførere vil sige allerede nu, og det er, at vi under ingen omstændigheder accepterer påstanden om, at socialdemokratiets ændringsforslag til finansloven for 1986 skulle indebære en betalingsbalanceforringelse på 1,2 mia kr. Det er en rent politisk vurdering, at en ophævelse af karensdagen vil have frygtelige virkninger på, jeg ved ikke hvad: konkurrenceevnen, udgiftsniveauet osv. Det er helt uholdbart at anlægge den slags politiske vurderinger, som jo udelukkende er regeringens ensidige opfattelse af karensdagen, og korrigerer man for disse politiske betragtninger, er virkningen såvel på underskuddet på statsbudgettet som på betalingsbalancen ganske neutral.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Fru Lilli Gyldenkilde sagde, at der her var tale om det mest kyniske spil om de arbejdsløse, der længe er set. Jeg må gøre opmærksom på, at den politik, der her lægges frem, sikrer, at der fra 1985 til 1986 vil ske et fald i det gennemsnitlige ledighedsniveau på op imod 20.000 personer, det vil sige til ca. 230.000 i gennemsnit for 1986. Det vil fru Lilli Gyldenkilde kunne læse i det økonomiske sekretariats redegørelse, som er omdelt til folketingets medlemmer.

Dernæst vil jeg gerne sige til hr. Dohrmann, at de lovforslag, vi her fremsætter, netop sikrer lønmodtagernes realløn, eftersom de sikrer, at vi kan fortsætte med at have lave prisstigninger og sikrer en fortsat lav rente. Man kunne jo godt vende tilbage til den tidligere politik, den, der gik ud på, at vi alle sammen bevilgede hinanden store nominelle lønstigninger, men bagefter blev pengene så taget ind igen i form af en kraftig inflation, store prisstigninger og stigende skatter og afgifter. Det er jo en helt anden politik, vi her fører. Det, vi gør, er netop at sikre reallønnen.

Så skal jeg endelig sige til hr. Camre, at jeg henholder mig ganske enkelt til budgetdepartementets økonomer, og de siger altså, at betalingsbalancen som følge af de socialdemokratiske ændringsforslag til finansloven forværres på kort sigt med ca. 1,2 mia kr. og

[Gammelgaard]

i løbet af 3-4 år med op imod 3 mia kr. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at hr. Camre tidligere i hvert fald har lagt stor vægt på, hvad budgetdepartementets økonomer siger, og det er også sket under denne regering.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg har naturligvis læst den lille røde, men jeg læser også de breve, der bliver tilsendt os udefra, og det er vel nok så vigtigt. Entreprenørforeningen har sendt materiale herind, som fortæller os, at det indgreb, man nu påtænker at foretage over for anlæg og byggeri, formentlig vil komme til at betyde, at arbejdsløshedstallet stiger med mellem 20.000 og 30.000 - man kan ikke sige det nøjagtigere, men deroppe omkring - og det er det, der får mig til at sige, at dette er et kynisk spil om arbejdsløshed. Det var det ene, jeg kom herop for at sige.

Det andet er, at hr. Gammelgaard formentlig syntes, at hans tale var meget strømlinet og målrettet, men dertil vil jeg sige: nej, det var den ikke, for det store problem, vi har, og som vi har haft i mindst 4-5 år, er, at vi præcis ved, hvor flaskehalsene på arbejdsmarkedet vil komme. De er der ikke endnu, men når vi kigger på udviklingen, ved vi præcis, hvor de vil komme. I stedet for så at sætte en ordentlig uddannelsespolitik på skinner, så vi kan opfylde de krav, der naturligvis må stilles i det 10. rigeste land i verden, hvad gør man så? Jo, i samme øjeblik der viser sig en styrket tendens til, at vi får en flaskehals, klapper man ned for byggeriet i stedet for at sørge for at få denne flaskehals væk, og derfor er det, man laver, ikke spor målrettet.

Det eneste formål med dette er at sikre indkomstpoltikken, og jeg vil bede hr. Gammelgaard om at læse Børsen for i dag. Jeg tror ikke, han mener, at den ellers er talsmand for SF-synspunkter, men dér er et udmærket interview med en professor fra Århus, som siger det samme som SF.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Det er i allerhøjeste grad utroværdigt, når hr. Gammelgaard siger, at der her er tale om en ny politik. Den politik, der er lagt op til

her, følger det gamle mønster, som vi har set gennem mange, mange år, og som regeringen ellers har pralet af at den havde gjort op med. Det er en politik, der er direkte skadelig også på længere sigt. Forud for overenskomstforhandlingerne påstod regeringen frisk og frejdigt, at skatter og afgifter vil man holde i ro; derfor er det direkte tyveri, og det er selvfølgelig det dårligst tænkelige oplæg til de næste overenskomstforhandlinger, for efter at regeringen har bevist sin utroværdighed, har lønmodtagerne kun én ting at gøre, og det er selvfølgelig at sikre sig mod den slags ting. Det vil hr. Gammelgaard komme til at opleve, og det er skadeligt, fordi enhver fornuftig sjæl da kan sige sig selv, at det med at bevilge lønforhøjelser og komme med skatte- og afgiftsstigninger bagefter er spiralen uden ende, som kun pålægger vores erhvervsliv en masse omkostninger. Regeringen har brudt med sin politik, VKR-spøgelset er genopstået, og hr. Gammelgaard repræsenterer det for det konservative folkeparti.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Naturligvis er det et mål for regeringen at holde den økonomiske politik og herunder indkomstpoltikken på sporet. Hvis ikke vi fortsætter den politik, som er blevet indledt på de forskellige områder, herunder også en lav indkomstudvikling, kan vi ikke sikre lønmodtagernes realløn.

Hvordan var udviklingen tidligere, da vi bevilgede de store lønstigninger i kroner og øre? Ja, da steg priserne samtidig endnu stærkere, og derfor udhuledes reallønnen. Det er ikke længere tilfældet, og det er, fordi vi fører den indkomst- og finanspolitik, som vi gør. Derfor drejer det sig om at fastholde denne politik.

Situationen er så den, at der er en overophedning i øjeblikket inden for bygge- og anlægssektoren, hvor lønudviklingen sprænger lønrammen med fare for en lønglidning også i andre brancher og dermed med fare for, at hele indkomstpoltikken bryder sammen og ikke kan videreføres. Det er det, vi gør noget ved, og det er da helt nødvendigt.

Naturligvis er der et flaskehalsproblem inden for visse geografiske områder i dag på dette felt.

[Gammelgaard]

Så sagde hr. Dohrmann, at der ikke er tale om en ny politik, men det er der da, for der er ikke tale om de socialdemokratiske indgreb, vi så over for finanspolitikken tidligere, det er ikke en traditionel afgiftsbuket, det er noget helt andet.

Hvad angår de stigende energifgifter er der simpelt hen tale om, at man neutraliserer virkningen af faldende energipriser, og derfor vil det ikke få en negativ virkning på indkomspolitikken.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Hr. Camre for en kort bemærkning, og så skal vi ellers til at slutte denne runde.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Jeg synes bare, jeg skylder hr. Gammelgaard at sige tak for én ting, nemlig at han klart erkender, at dette ikke er et traditionelt socialdemokratisk indgreb. Det var sande ord. Vi ville aldrig have fremsat et så socialt ubalanceret indgreb som dette.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

En sidste kort bemærkning til hr. Gammelgaard.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Dette er et socialt velafbalanceret lovkompleks, som sikrer også de svagt stillede i samfundet; det sikrer nemlig, at de arbejdsløse stadig væk får mulighed for at komme i arbejde.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Som tidligere meddelt skal jeg her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.56

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges.

Forhandling

Fogh Rasmussen (V):

Energifgifterne er et led i regeringens justering af den økonomiske politik. Regeringens plan har tre hovedpunkter. For det første en yderligere styrkelse af konkurrenceevnerne, for det andet en begrænsning af aktiviteten i bygge- og anlægssektoren og endelig for det tredje en begrænsning af det offentlige og det private forbrug.

Jeg synes, det er vigtigt at understrege, at der ikke er tale om en krisepakke. Den danske økonomi er overhovedet ikke inde i en krise; tværtimod er den danske økonomi inde i en absolut positiv udvikling. Der er vækst i dansk økonomi, og opgangen er oven i købet så kraftig, at den nærmer sig overophedning. Der er kommet så mange flere i arbejde, at visse brancher nu mangler arbejdskraft, det gælder bl.a. visse dele af byggebranchen, og det er jo en helt, helt ny situation. Det er første gang i 12-13 år, at vi er i den situation. I disse mange år har vi oplevet voksende underskud og større arbejdsløshed, stigende renter og faldende investeringer, i det hele taget stagnation og tilbagegang.

Vi har derfor vænnet os til en økonomisk politik, der skulle forstærke væksten. Nu står vi i den helt nye situation, at vi skal dæmpe væksten for at undgå overophedning. Denne fundamentalt nye økonomiske situation kræver også en helt ny tankegang i den økonomiske politik, og regeringens plan er udtryk for en sådan ny tankegang.

Der er ikke noget at sige til, at hr. Camre har svært ved at fatte tankegangen i denne nye økonomiske politik, for han er jo medlem af et parti, som har præsideret over en økonomisk udvikling, hvor der var stigende underskud, stigende renter, faldende investeringer og større arbejdsløshed, og hr. Camre har derfor vænnet sig til en økonomisk politik, der skulle gå ud på at forstærke væksten med henblik på at nedbringe arbejdsløsheden.

Nu står vi altså i en helt ny økonomisk situation, og regeringen har valgt en strategi, der går ud på at tage overtrykket af økonomien, men samtidig sikre, at opsvinget kan fortsætte. Regeringen har undgået en traditionel buket af skatter og afgifter. Hvad nytter de sædvanlige skatter og afgifter? Intet. På kort sigt kan de måske dæmpe det private forbrug og dermed købet af varer i udlandet og ad den vej gavne betalingsbalancen, men i løbet af kort tid vil de højere skatter udløse

[Fogh Rasmussen]

større lønpres og dermed stigende omkostninger i virksomhederne. Herved forringes virksomhedernes konkurrenceevne, eksporten bliver skadet og betalingsbalancen forværret, så det, der i første omgang bliver vundet på betalingsbalancen, vil i det lange løb blive sat til igen, og inflationen er permanent blevet værre.

Sådan har de traditionelle skatte- og afgiftsbuketter forgiftet dansk økonomi i en menneskealder, og derfor er der al mulig grund til at undgå dem.

Regeringens justering af den økonomiske politik har tre væsentlige kendetegn. For det første: det er først og fremmest den offentlige aktivitet, der begrænses, de private investeringer får lov til at vokse uhindret. For det andet: indgrebet er sådan sammensat, at arbejdsløsheden vil falde yderligere også næste år, beskæftigelsen vil altså fortsat stige. Og for det tredje: indgrebet er udformet, så lønmodtagernes realløn ikke beskæres. Det er oven i købet sådan, at der nu forventes en større realløn i 1986, end da overenskomstindgrebet blev lavet i foråret. Det skyldes bl.a., at de foreslåede forhøjelser af energiafgifterne kun sigter på at opsuge prisfaldet på energi. Der forventes gradvis lavere energipriser i løbet af 1986, og hvis dette prisfald får lov til at slå igennem, bliver der råd til at købe endnu flere andre forbrugsvarer; det kan betalingsbalancen ikke holde til. Meningen med forhøjelsen af energiafgifterne er altså ikke at beskære købekraften, men at forhindre en udvidelse af den.

Dertil kommer, at energiafgifterne har både et energipolitisk og et miljøpolitisk sigte. Samlet betyder justeringen af energiafgifterne, at der bliver afgiftsmæssig ligestilling mellem olie og elektricitet, at afgiftsforskellen mellem olie og kul bliver mindre, men at kul stadig er mindre belastet med afgifter end olie. I det hele taget vil afgiftsjusteringen øge konkurrenceevnen for alternativ energi som f.eks. halm og træflis.

Venstre lægger også megen vægt på det miljøpolitiske sigte, der ligger i, at blyfri benzin får en lavere afgift end almindelig, blyholdig benzin, og jeg vil gerne her tilkendegive, at vi i venstre er åbne over for i udvalget at drøfte en yderligere lempelse for den blyfri benzin, men det er samtidig vigtigt at understrege, at vi så må sikre, at denne lavere afgift på den blyfri benzin også fuldt ud slår

igennem på forbrugerpriserne, at det altså ikke bliver benzinselskaberne, som scorer den forskel, der er på afgiften på den blyholdige og på den blyfri benzin. Vi er altså åbne over for i udvalget at drøfte dette punkt, fordi vi lægger meget vægt på det miljøpolitiske sigte, der ligger i, at den blyfri benzin er mindre belastet med afgift end den almindelige, blyholdige benzin.

Med disse bemærkninger vil vi tilsige forslagene en velvillig behandling i skatte- og afgiftsudvalget.

(Kort bemærkning).

Hans Hækkerup (S):

Jeg lyttede med stor interesse til hr. Fogh Rasmussens tale, idet jeg forventede, at jeg skulle høre nogle af de samme ord, som jeg havde hørt, da hr. Ivar Hansen i 1982, sidste gang vi diskuterede energiafgifter, havde ordet her fra folketingets talerstol.

Jeg vil godt have lov at citere, hvad hr. Ivar Hansen sagde om benzinafgiften – det står i Folketingstidende 1981-82, 2. samling, sp. 8085 ff.:

»Jeg vil gerne specielt om en forhøjelse af benzinafgiften stille det spørgsmål: er det virkelig det, vi ... har brug for? Vi ved, at det stadig væk er mere end halvdelen af befolkningen, der har brug for bilen i den daglige transport, jeg tænker her først og fremmest på hjem-arbejde-kørsel. Er det nye omkostninger i særlig grad for den del af befolkningen, vi har brug for netop nu? Vi mener, at et forslag af den karakter får den stik modsatte virkning af den tilsigtede.«

Om olieafgiften sagde hr. Ivar Hansen, »at det først og fremmest kommer til at ramme borgerne i den tyndt befolkede del af landet og i de mindre bysamfund.«

Vedrørende de sociale kompensationer sagde hr. Ivar Hansen om forslaget om forhøjet varnehjælp til pensionister, at han gerne ville gøre opmærksom på, »at der er mange andre befolkningsgrupper i dette land, der har meget lave indkomster, og som bliver ramt af de energiafgiftsforhøjelser, der ligger her. Derfor er regeringens politik« – det var altså den daværende regerings – » – jeg beklager at skulle sige det – på dette felt en politik, der vender den tunge ende nedad, eller for at sige det på en anden måde: en asocial politik.«

[Hans Hækkerup]

Denne gang er der jo overhovedet ingen kompensationer, og jeg vil da meget gerne spørge hr. Fogh Rasmussen, hvad det er, der gør, at venstre ikke mere går ind for sociale kompensationer, sådan som de gjorde dengang.

Med hensyn til kulafgiften sagde hr. Ivar Hansen: »Vi sætter i venstre et meget stort spørgsmålstegn ved, om det er rimeligt at lægge en afgift på den meget store udnyttelse af spildvarmen fra vore kraftværker, som vi har haft så stor succes med i det danske samfund.«

Det er kulafgiften, der får den største procentvise stigning, målt i forhold til forbrugerpriserne.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Jeg vil sige til hr. Hans Hækkerup, at der er den væsentlige forskel på situationen, dengang hr. Ivar Hansen udtalte sig, og så situationen i dag, at dengang stod vi over for udsigten til voksende energipriser. Nu står vi over for udsigten til faldende energipriser, og det er lige præcis det, der gør forskellen.

Rahbæk Møller (SF):

Den afgiftspakke, som vi behandler i dag, er kun et enkelt led i en række stramninger, som vi kan vente i den kommende tid. Ikke blot betalingsbalanceudviklingen gør dette sandsynligt, men i går blev der fremsat forslag om en skattereform, der ifølge den nys udkomne vismandsrapport vil udvide forbruget med 2,5 mia kr. Denne forbrugsudvidelse er der ikke plads til, så reformen vil blive ledsaget af stramninger, der ikke nødvendigvis tidsmæssigt vil følge reformen. Det har vi advaret imod, siden forliget blev indgået i juni, og denne vurdering er nu blevet bekræftet af vismændene.

Om afgiftsbuketten skal jeg i øvrigt sige, at jeg er i den besynderlige situation at måtte rose enkelthederne, men forkaste helheden. Jeg vil være venlig nok til at sige de pæne ting først.

Det ville have haft en uheldig virkning for økonomien i udnyttelsen af alternativ energi, på energibesparelserne og på naturgasprojektet, hvis oliepris- og dollarkursfaldet var slået igennem i forbrugerpriserne. Nu fremgår det ikke af det materiale, regeringen er kommet

med, i hvilken udstrækning afgiftsforhøjelserne alene sigter mod at undgå fald i forbrugerpriserne, og i hvilket omfang der bliver tale om prisstigninger, men det formoder jeg at vi får opklaret under udvalgsarbejdet.

Det må ligeledes bedømmes som et positivt element, at der nu bliver skabt en afgiftsforskel mellem blyfri og blyholdig benzin på 25 øre, og jeg forstår af den offentlige debat, at der endda er mulighed for, at denne afgiftsforskel bliver endnu større, inden vi når frem til tredjebehandlingen. Endvidere må det bedømmes som et positivt element i pakken, at der nu sker en udligning af afgiften på kul og afgiften på andre former for brændstoffer.

Som det er fremgået, tager SF ikke isoleret set afstand fra at bruge afgiftsforhøjelser på energi som led i den økonomiske politik. Tværtimod ville afgiftsforhøjelser af denne art også indgå som led i en økonomisk genopretning, som SF kunne medvirke til. Når vi alligevel må gå imod afgiftsforhøjelserne og stemme imod dem ved tredjebehandlingen, skyldes det den helhed, hvori de indgår, og med helheden tænker jeg både på den politik, regeringen har ført siden sin tiltræden, og på det konkrete indgreb, som er til behandling i dag.

Denne regering har satset på, at den ved at forøge de økonomiske uligheder i samfundet kunne genskabe dynamikken. Derfor har den presset modtagere af offentlige ydelser endnu længere ned i skidtet og ført en stram indkomspolitik over for de fleste lønmodtagere, medens selvstændige kuponklippere og højere funktionærer har kunnet forøge deres indkomster i et hidtil uhørt omfang.

Endvidere har regeringen af rent ideologiske grunde presset det kollektive forbrug ned; især kommunerne har været udsat for grove overgreb. Til gengæld har regeringen været helt passiv på det erhvervspolitiske område og forsømt udvikling og forskning. Den har alene satset på, at bare de rige blev rige nok, ville disse ting ske af sig selv.

Regeringens politik har haft succes på nogle punkter – det skal erkendes – men på de afgørende punkter har den spillet fallit. Arbejdsløsheden er stadig væk katastrofalt stor, og en løsning af betalingsbalanceproblemet er langt fra i sigte. Tværtimod bliver underskuddet rekordhøjt i år, og til næste år bliver det efter regeringens eget skøn og efter

[Rahbæk Møller]

indgrebet 16 mia kr. Når man tænker på, hvor meget regeringen plejer at undervurdere underskuddet, lyder det langtfra betryggende.

Nu kommer så dette indgreb, der på den ene side er alt for svagt til virkelig at rette op på den skæve udvikling og på den anden side rammer lige netop dér, hvor regeringen plejer at ramme. Især kommunerne skal igen holde for. Dette punkt vil jeg ikke uddybe nærmere; det vil vores ordfører på området, hr. Agerschou, gøre senere. Jeg kan dog ikke lade være med at tænke på, om regeringen, efter at have grebet ind over for kommunernes anlæg af cykelstier og rensningsanlæg, fortsat planlægger bygning af en fast forbindelse over Store Bælt.

Et indgreb, som SF ville have medvirket til, havde set helt anderledes ud. Det ville have indeholdt en afgiftsbuket af samme art som den foreslåede, endda højst sandsynligt større, men det ville også have indeholdt en social genopretning, og det ville have indeholdt indgreb mod de bedrestillede forbrug, både i form af skatteforhøjelse for netop denne gruppe og i form af en omlægning af pengepolitikken, så kreditinstitutionerne ikke flød med penge til udlån. Det ville have indeholdt skridt til en bedre fordeling af arbejdet, og det ville have indeholdt en aktiv strukturpolitik og en satsning på forskning og udvikling. Det ville med andre ord have været et indgreb med et helt andet perspektiv og med en helt anden fordeling.

Og her er vi ved sagens kerne: det er ikke SFs skik at stemme pakkevis. Ved andre indgreb har vi stemt for de ting, vi fandt gode, selv om vi var imod indgrebet som helhed. Men afgifter skal nu engang betales, og de skal også betales af dem, der hidtil alene har måttet bære byrderne ved regeringens politik. Derfor må vi stemme imod disse afgiftsforhøjelser, selv om vi erkender deres positive sider, og selv om vi i en anden sammenhæng selv ville have kunnet foreslå dem.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hr. Niels Helveg Petersen havde jo allerede lejlighed til i formiddags at præcisere, hvorledes det radikale venstre ser på dette indgreb, men jeg skal gerne kort gentage det. Vi støtter et indgreb nu, fordi vi mener, det er nødvendigt af hensyn til den bedring, der har været bl.a. i arbejdsmarkedssituationen.

Det er klart, at når flere kommer i arbejde, skal forbruget stige. Fra at få i nogle tilfælde oven i købet nedsatte arbejdsløshedsdagpenge går de over til at få fuld løn for det arbejde, de præsterer, og det er jo en ret betydelig fremgang, der har været i beskæftigelsen; den er vel oppe i nærheden af de 150.000 nu.

Det er klart, at det medfører et øget forbrug, et øget forbrug, som det danske samfund ikke kan klare i øjeblikket, fordi vi har et betalingsbalanceproblem. Derfor står vi bag, at der skal ske et indgreb nu, men jeg gør også lige opmærksom på nogle af de indvendinger, vi er kommet med.

Det er lige så oplagt, at det er helt nødvendigt – det er i sidste øjeblik i mange tilfælde – at vi forbedrer miljøet, og derfor kan vi under ingen omstændigheder støtte indgreb mod miljøet.

Det er også nævnt, at en del af indgrebet består i at bremse det byggeri, som kommunerne har sat i gang, i nogle tilfælde i hvert fald fordi der skulle være valg, men man kan ikke bremse et allerede igangværende byggeri, det er man nødt til at færdiggøre, og derfor er det ingen særlig god og gennemtænkt idé at lægge afgift på igangværende byggeri. Derimod er det udmærket at lægge en ekstra afgift på byggeri, som kommunerne har planlagt.

I mange tilfælde er det naturligvis udmærkede foranstaltninger eller i hvert fald foranstaltninger, som vil komme en del mennesker til gode, men de er ikke velbegrundede netop nu i betragtning af overophedningen på arbejdsmarkedet. Jeg tror, at det var fagforeningerne og entreprenørerne, der i skøn enighed triumferende kunne meddele, at de nu havde sprængt lønrammen, og det gør man kun i tilfælde af, at der er overophedning på arbejdsmarkedet inden for et bestemt område.

Jeg skal herefter i fortsættelse af dette, idet jeg stadig væk henviser til enkeltheder i hr. Niels Helveg Petersens indlæg i formiddags, komme med nogle bemærkninger om de enkelte lovforslag, som vi her behandler, og jeg vil begynde med lovforslaget om benzin.

Hvis jeg ikke husker galt, er det netop socialdemokratiet, der har henvist til, at det øgede forbrug for de velhavende bl.a. har bestået i, at de har købt nye biler, og derfor forstår jeg simpelt hen ikke hr. Camres mærkelige teori om, at et indgreb, der langer ud

[Bernhard Baunsgaard]

efter benzinen, i særlig grad skulle være et forslag, der rammer de fattige og de socialt vanskeligt stillede. Jeg kan ikke se, at der er nogen som helst sammenhæng i dette, men det var vel også mere, fordi der skulle siges noget.

Så glemmer hr. Camre naturligvis at vurdere tilstrækkeligt højt, at vi ved at lægge en afgift på benzin naturligvis fremmer den kollektive trafik, så den bekymring, man kunne have, var derfor, om den kollektive trafik er i stand til at opfange det utvivlsomt større pres, der kommer på den. Jeg troede, socialdemokratiet og vi var enig om, at vi skulle flytte så meget som muligt over på kollektiv trafik, men det kan da være, jeg har taget fejl, eller også kan socialdemokratiet naturligvis have skiftet politik på dette område.

Vi har også meddelt, at vi ikke ønsker, at der skal lægges afgift på blyfri benzin, og jeg lagde med glæde mærke til hr. Fogh Rasmussens meddelelse om, at der i venstre var forståelse for, at man måtte fremme brugen af blyfri benzin.

I den forbindelse vil jeg gerne tage det forslag op, der handler om afgift på gas, idet denne afgift jo også rammer den del af gasen, der bruges som drivmiddel i visse biler. Jeg vil sige, at allerede da vi under den socialdemokratiske regering i juni 1982 forhøjede de forskellige afgifter på benzin og olie m.m., udtalte jeg frygt for, at vi forhøjede afgiften på autogas for meget, og resultatet har da også vist sig at være, at den udvikling, der var i gang, hvor en række biler gik over til at bruge gas, er svækket. Spørgsmålet er for mig, om ikke vi skulle fremme denne overgang til brugen af gas. Det er jo i meget høj grad aggregater, der fabrikeres i Danmark, der bruges, når man anvender autogas. Dertil kommer det meget væsentlige, at i sammenligning med almindelig benzin, der jo er stærkt forurenende – og formentlig ifølge en undersøgelse stærkere forurenende, end man hidtil har været klar over – er brugen af gas som drivmiddel i biler bortset fra elektricitet formentlig det mest miljøvenlige, man kan pege på.

Så er der spørgsmålet om afgift på olieprodukter i øvrigt, og det er klart, at når vi lægger forhøjet afgift på benzin, er vi nødt til at være opmærksom på, at en del biler bruger dieselolie, og at der derfor også må ske en forhøjelse af afgiften på den. Vi ved jo

godt, at det er muligt at glide i brugen af de forskellige slags olier, så alene af den grund ville det også være rimeligt at se på en forhøjelse af olieafgifterne.

Dertil kommer, hvad man øjensynligt heller ikke vil se i øjnene fra socialdemokratiets side, at så snart vinteren er overstået – og måske før – er der udsigt til fald i oliepriserne, ikke alene på grund af udviklingen i dollar – den kan jo svinge meget – men de olieproducerende lande, OPEC-landene, har jo lige holdt et møde, hvor der blev udtalt stærk frygt for en overopfyldning af markedet med et stort prisfald til følge, så snart vinteren er overstået. Derfor er der også god mening i at sige, at det ikke er forbrugerne, vi er ude efter, men den stigning i forbruget, som kan imødeses, fordi alle olieprodukter bliver billigere. Jeg synes, der er god sammenhæng i det her.

Den reneste form for energi er jo elektricitet, og her kan man også begrunde – synes jeg – med rimelighed afgiftsforhøjelsen, idet man kan henvise til, at vi også på dette område står over for faldende priser. Og vi har ikke råd til at udvide forbrugsmulighederne for øjeblikket.

Så meget vil jeg gerne sige om de lovforslag, vi behandler nu. Vi får jo senere andre lovforslag, som jeg også har bemærkninger om.

Men for at trække det sammen: vi er positivt indstillet over for, at der sker et indgreb – det burde nok være kommet lidt før, men vi skulle jo have kommunalvalget overstået – og vi er positivt indstillet på at arbejde med på at få det igennem, da vi synes, det er velbegrundet.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Når man hører hr. Bernhard Baunsgaard udtale sig, lyder det næsten, som om han forventer, at de, der nu bliver ramt af disse skatte- og afgiftsstigninger, ligefrem skulle komme og sige tak til hr. Bernhard Baunsgaard.

Hr. Bernhard Baunsgaard nævner olieafgiften, og det er jo skat på folks opvarmning. Der er mange, der vil komme til at fryse som følge af det her, fordi de ikke har råd til at betale for olien.

[Dohrmann]

Hr. Bernhard Baunsgaard taler om faldende oliepriser. Vil hr. Bernhard Baunsgaard her og nu give garanti for, at såfremt oliepriserne i løbet af et halvt eller et helt år igen skulle begynde at stige, vil han støtte et forslag om, at afgiften bliver sat ned igen?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Skal spørgsmålet opfattes på den måde, om det radikale venstre er parat til at revidere denne lovgivning, hvis det hele tager en vending og vi kommer tilbage til den situation, vi havde for et par år siden, da vi stod over for stadig stigende oliepriser enten på grund af produktionsnedsækninger eller på grund af kronefald eller dollarstigning? Ja, hvis vi kommer i den situation, at vi kan imødesee en lang tids opgang i oliepriserne, vil jeg gerne overveje, hvilke foranstaltninger vi så skal træffe, men hvis det drejer sig om kortvarige svingninger, kan jeg ikke garantere for det. Det er nødvendigt, at man griber ind nu for ikke at risikere at eventyre dansk økonomis udvikling.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Jeg synes, det er centralt, at vi lige får slået fast, hvad det er, vi taler om.

For benzinafgiftens vedkommende er der tale om, at der skal være 3×25 øres skattestigning, altså 75 øre i løbet af 1986, og det er begrundet med, at man forventer en sådan nedgang i prisen på benzin. Tilsvarende afgiftsforøgelser er der på andre brændstoffer. Men hvis nu dollarkursen ikke går ned, sådan som man forudsætter, hvis nu OPECs priser holdes stabile, er der jo tale om en nettoforøgelse af prisen, for der står ikke noget i lovforslaget om, at dette revurderes i lyset af, hvordan det i øvrigt går med energiprisen, og det vil altså sige, at hvis energiprisen er en konstant, bliver der en prisforøgelse af den størrelsesorden, som skatteforslaget indeholder. Er det ikke sådan, det forholder sig, hr. Bernhard Baunsgaard? Det vil vi gerne have slået fuldstændig fast, for det lød faktisk før i svaret til hr. Dohrmann, som om det var helt sikkert, og at man slap for disse skatteforøgelser, hvis prisfaldet ikke indtraf.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg takker for svaret fra hr. Bernhard Baunsgaard og vil godt spørge videre: ville det så ikke være rimeligt, om hr. Bernhard Baunsgaard eller andre stillede et ændringsforslag til lovforslaget, således at forbrugeren fik en garanti for, at såfremt oliepriserne, benzinpriserne m.v. stiger over et vist niveau, bliver de afgiftsforhøjelser, der foreslås her, sat ud af kraft igen? Det kan rent teknisk lade sig gøre, og jeg er helt sikker på, at hvis skatteministeren har den samme indstilling, som hr. Bernhard Baunsgaard gav udtryk for, vil han hellere end gerne være behjælpelig med at udarbejde ændringsforslaget.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Der skete jo en nydelig sammenblanding fra hr. Camres side, for hr. Camre talte om benzin, og hr. Dohrmann talte om olie. Jeg havde på fornemmelsen, at her var det hr. Dohrmann, der var den sociale, han interesserede sig nemlig først og fremmest for den olie, der bliver brugt til opvarmning, og det vil jeg nok sige er en anden situation end den med benzinen.

Men jeg vil gentage det svar, jeg gav hr. Dohrmann: det kan ikke hjælpe noget, at man kommer og henviser til kortvarige pristigninger. Jeg sagde udtrykkeligt: det må være en ændring i hele situationen. Man må komme tilbage til en situation, hvor dollarkursen er stadig stigende over et længere tidsrum, hvor der er en indskrænkning i produktionen, så oliepriserne som følge deraf stiger, altså en ikke for kortvarig ændring i hele situationen på oliemarkedet.

Til hr. Camre vil jeg sige, at selv i den situation, hvor det viser sig, at vi kommer ind i en anden økonomisk situation, hvor vi har en stigende dollarkurs igen over et langt tidsrum, hvor vi har en indskrænkning i olieproduktionen over et langt tidsrum og derfor over et langt tidsrum en stigende pris på benzin, vil miljøhensynet stadig væk veje meget tungt for mig. Jeg tror ikke på, at der kan imødeses en sådan stigning på dette specifikke område med benzin, at jeg vil foreslå noget andet. Jeg har jo peget på her, at vi må over til blyfri benzin, som jeg har foreslået

[Bernhard Baunsgaard]

helt fri for nye afgifter, og jeg har foreslået autogas, hvor spørgsmålet er, om vi ikke også skal være fri for nye afgifter, fordi disse drivmidler er miljøvenlige. Det er almindelig benzin jo ikke.

Bente Juncker (CD):

Regeringen har med de lovforslag, vi har til debat i dag, lagt op til justeringer af den økonomiske politik. Centrum-demokraterne er enige i, at en justering er nødvendig. Regeringen har gennem sin politik bragt dansk økonomi på rette spor, bl.a. ved at lønudvikling og priser er holdt i ave.

Denne positive spor ønsker regeringen at gå videre i med disse justeringer som hjælpemiddel, og det kan CD tilslutte sig.

Centrum-demokraterne lægger meget vægt på, som der står i ministerens fremsættelse af forslaget vedrørende energiafgift, at forhøjelsen ikke betyder en reel forhøjelse af forbrugernes udgifter til energi. Det fald, der har været i dollarkursen og i råolieprisen, medfører umiddelbart, at forbrugerpriserne vil tendere mod at falde tilsvarende. Dette har naturligvis været afgørende for CD for at gå med til især forslaget for benzinen vedkommende.

Nu ved vi imidlertid ikke, hvordan det vil komme til at gå med dollarkursen i foråret, og vi vil da ikke lægge skjul på, at CD vil finde det naturligt at rejse spørgsmålet, såfremt udviklingen går i en anden retning end den, der har været forudsætningen for en afgiftsforhøjelse.

Det kunne så være rimeligt at overveje, hvordan man kan kompensere, hvis forbrugerne kommer til at opleve betydelige prisstigninger. I den gode ånd, der jo er i henseende til miljøhensyn, kunne man jo i givet fald gøre noget på det miljøområde, der hedder sikkerhed på landevejene. Her kan jeg allerede nævne, at CD ønsker større afgiftsfritagelse for sikkerhedsudstyr i biler, og et væsentligt punkt vil være det blokeringsfri bremsesystem, ABS-systemet, som rummer store sikkerhedsmæssige fordele.

I det forestående udvalgsarbejde ønsker CD forholdene nøje undersøgt, så der kan tages højde for den situation, at prisstigningerne går ud over det, der er hensigten, nemlig at opsure den købekraft, der frigøres ved

dollarkursfald og dermed faldende energipriser.

For de øvrige forslags vedkommende vil CD gerne gå med i de drøftelser, der kommer, men man må være klar over, at jo mere virkningerne af disse justeringer begrænses, desto større er sandsynligheden for, at der på ny må gribes ind med foranstaltninger til nedbringelse af betalingsbalanceunderskuddet.

Regeringen har sat sig som mål at få betalingsbalanceproblemerne løst i 1988, en meget optimistisk bedømmelse, som stiller store krav til den økonomiske politik på trods af de gode udsigter for de samlede offentlige finanser og på trods af de gode resultater af genopretningspolitikken, som nu er kommet til udtryk i en fornem vurdering fra OECD.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Der er stadig en hel del uklarhed om, hvad det er, regeringen henholdsvis det radikale venstre vil på energiafgiftsområdet. Jeg forstod på hr. Bernhard Baunsgaard, at han ikke havde nogen betænkeligheder ved, at man af miljømæssige hensyn lagde stigende afgifter på benzinen, uanset om den så i øvrigt steg i pris eller ej. Jeg forstod i øvrigt ikke eksempelvis sondringen mellem benzinen og fyringsgasolien. Prisstigningerne plejer jo at forløbe nogenlunde parallelt.

Det, der interesserer os i relation til, om dette udhuler reallønnen, er naturligvis, om opvarmnings- og andre energiudgifter som helhed bliver en større byrde på budgettet, og det gør de altså for så vidt angår benzinen efter hr. Bernhard Baunsgaards model.

Så kom fru Bente Juncker ind, og det var en noget anden udlægning, vi her fik. Jeg tror sandelig, at fru Bente Juncker bliver snydt, hvis ikke hun sikrer, at det, hun her står og advokerer for, kommer ind i form af et ændringsforslag til lovforslaget. Loven skal laves om, loven skal indrettes sådan, at denne afgift gøres betinget af et fald i prisen på det pågældende brændstof. Jeg vil gerne spørge fru Bente Juncker: er det det, CD vil sikre? Det kunne da være, vi kunne hjælpe CD med at få et sådant ændringsforslag igennem.

[Camre]

Vi vil gerne høre helt klart: er det bare snak af hensyn til kernevælgerne i bilistgruppen, eller er der realiteter bagved?

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Det måtte undre, så lidt fru Bente Juncker var inde på bilisternes sag. CD har, det hører vi om i hver eneste valgkamp, tre punkter: momsforhøjelse, parcelhusfolket og bilisterne.

Nu taler vi i første omgang om benzinprisen, hvor man foreslår en afgiftsforhøjelse på 75 øre plus moms pr. liter, altså en lille krone. Jeg synes, at det kunne være vældig interessant, om vi kunne få at vide her i dag, om det er på den måde, CD vil hjælpe bilisterne, nemlig ved at forhøje benzinprisen med tæt ved 1 kr. pr. l. Vi har jo i pressen mange gange set, at CD har gjort sig til talsmand for, at afgifterne på biler skulle sænkes.

Jeg synes, at hele CDs holdning i det spørgsmål trænger til at blive afklaret, og det vil jeg bede fru Bente Juncker om at gøre her og nu.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Jeg vil gerne sige til hr. Dohrmann, at vi har såmænd hverken parcelhusejerne eller bilisterne; det viser sig, hver gang der er folketingsvalg, så den skal hr. Dohrmann ikke komme med.

Jeg vil gerne sige klart, at vi fortolker lovforslaget på den måde, at vi følger dollarkursen meget nøje, og hvis der sker et fald, der vil medføre et øget forbrug, kan vi godt acceptere en forhøjelse af benzinafgiften.

Hvordan vi videre vil kommentere denne sag, vil jeg redegøre for under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Hans Hækkerup (S):

Efter at have hørt det, fru Bente Juncker sagde heroppefra, vil jeg godt stille et spørgsmål til ministeren: er ministeren enig i CDs fortolkning af loven, at hvis dollarkursen falder igen, så skal afgiften sættes ned?

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg tror, det var statsministeren, der på pressemødet i onsdags kaldte dette indgreb for »sensationelt«, og det er dog immervæk noget. Jeg kastede mig straks over papirerne og tænkte, at jeg ville finde det sensationelle. Det mest sensationelle, jeg fandt, var postulatet fra regeringen om, at dette indgreb ville forbedre betalingsbalancen med 6 mia kr. i 1986. Det er jo ikke så lidt, men det er unægtelig svært at få øje på, hvor den forbedring på 6 mia kr. egentlig vil ske. Efter at jeg har kigget på det og regnet det igennem, kan jeg faktisk kun finde ét sted, hvor man må regne med, at der sker en betalingsbalanceforbedring på grund af disse forslag. Det er forhøjelsen af energiafgifterne, som i en eller udstrækning vil inddrage købekraft. Det er ikke sikkert, at det bliver 3 mia, det er heller ikke sikkert, det bliver de 2,4 mia, der står i bemærkningerne, men et eller andet af den størrelsesorden. Det giver efter den almindelige lommeregnermetode en forbedring af betalingsbalancen på mellem 1 og 1½ mia. Det er vist ikke skudt helt ved siden af.

Det, det siger mig, er selvfølgelig, at årsagen til, at indgrebet kommer nu, ikke er handelstallene, hverken for november eller for oktober, men den simple kendsgerning, at kommunevalget er overstået, og at man ikke ønskede at stikke fingrene ned i kommunernes lommer inden kommunevalget, men derimod gerne bagefter. Vi ved efterhånden alle sammen, at den del af indgrebet var forberedt inden kommunevalget, selv om statsministeren og andre ministre naturligvis hårdnakkede benægtede det. Det er det, vi andre kalder for en lidet hæderlig fremgangsmåde i politik, men regeringen er måske ikke så ked af at benytte sig af en sådan.

Og så til de enkelte dele. Der, hvor man kunne have gjort noget, nemlig med hensyn til udlånsvirksomheden, den del, hvor der virkelig er tale om, at man belaster betalingsbalancen, har man henholdt sig til, at man vil henstille til Nationalbanken, som så igen skal henstille til banker og sparekasser, at de ikke låner så meget ud, som de har gjort i 1985. Jeg tror, at der er én helt sikker effekt af dette, og det er, at annoncebudgetterne i banker og sparekasser bliver lavere i 1986, end de var i 1985. Det er nok ganske givet. Det signal tror jeg at banker og sparekasserne har forstået. Ud over det kommer der ingen effekt. Jo, det kan godt være, at

[Anne Grete Holmsgård]

bankerne får en lille smule færre udlån, men de forsvinder ikke, for de bliver bare flyttet over til det grå lånemarked i stedet for, og det kan kontokæderne og andre så lukrere på. Men der sker i hvert tilfælde ikke nogen begrænsning af udlånmængden på grund af denne henstilling og heller ikke på grund af resten af den pakke, der ligger på bordet.

Hvis man nu virkelig havde været indstillet på at begrænse udlånene og dermed opsu-ge en del af den købekraft, som består i, at man går hen et andet sted og låner nogle penge og så forbruger dem på forhånd, så havde man faktisk tre muligheder.

Den ene var en renteforhøjelse. Formentlig ville regeringen hellere skære sin højre arm eller sit højre ben af end gå til den model.

Den anden består i, at man kunne lægge restriktioner på udlån i det hele taget. Det inkluderer naturligvis finanslånene, som momsregistrerede virksomheder frit kan optage i dag i udlandet, det gælder den egentlige organiserede udlånsvirksomhed i banker og sparekasser, og det gælder hele det grå marked.

Den tredje mulighed var at fjerne incitamentet eller i hvert tilfælde det vigtigste incitament til at låne, og det ligger i vore skatteregler. Man kunne simpelt hen sige, at renter ikke længere er fradragsberettigede.

Hvis jeg skulle vælge, skulle det være nr. 2 og nr. 3 af disse modeller. Det ville få en effekt, men det har øjensynlig ikke strejft regeringens tanker, i hvert tilfælde ikke den del, der bliver fremlagt for offentligheden, at man kunne benytte disse to modeller. Det har såmænd nok strejft en af ministrene, men man har ladet være, fordi det i virkeligheden ville være et effektivt middel over for dem, der har de bedste muligheder for at optage forbrugslån. En stor del af dem – om end ikke alle – er regeringens egen vælgerbasis, og den vil man helst ikke ramme. Derfor har man ladet være med at gå ind med nogle foranstaltninger, som ville have sikker effekt på betalingsbalancen, og som ville ramme socialt rimeligt. Det har man ikke gjort, idet man simpelt hen har rystet i bukserne.

Hvad har man så gjort i stedet for? Man har foreslået en særskat på kommunernes bygge- og anlægsvirksomhed. Hvad angår 10 pct.-delen, som handler om de anlægsaktiviteter, der allerede er i gang, er det en klar

særskat, for man kan jo ikke bare aflyse et anlægsarbejde, man allerede er gået i gang med.

Til den anden del har kommunerne og amterne i princippet mulighed for at sige: vi vil simpelt hen ikke betale de 20 pct., så vi udskyder anlægsarbejderne til 1987. Den helt sikre effekt er, at der kommer et boom i den overophedning, alle taler så meget om fra denne talerstol og siger er det store problem. Hr. Niels Helveg Petersen var oppe at sige det. Det står i de papirer, vi har fået, osv.

Der sker virkelig en overophedning, for hvad får man så? Så får man både de anlægsaktiviteter, som er planlagt for 1987, og dem, der skulle have været igangsat i 1986, koncentreret i 1987, og så kommer der virkelig overophedningsproblemer, hvor de i dag er begrænsede til nogle bestemte geografiske områder, og hvor vi oven i købet står over for en vintersæson, hvor bygge- og anlægsvirksomheden i forvejen formindskes eller i det mindste er mindre end i sommersæsonen. Det næste halve år er der formentlig ikke nogen som helst overophedning, idet det er vintersæson.

I øvrigt kunne man løse det problem på en anden måde. Man kunne løse det ved at lave en anden planlægning for bygge- og anlægsarbejder. Eftersom indgrebet udelukkende går på den offentlige sektor, har man oven i købet temmelig let ved at gøre det.

Den anden temmelig sikre effekt af indgrebet over for kommunerne og amterne – hvis det ellers føres igennem, som det ser ud nu – er en stigning i arbejdsløsheden. Det kan siges rimelig sikkert, fordi det er vintersæson, og fordi der stadig væk er arbejdsløshed inden for SiDs område, bygge og anlæg. Det er hovedsagelig det område, det kommer til at ramme, fordi det er betonbyggeri, det er cementbyggeri, vi taler om her.

Hvis der sker en indskrænkning på de 2,5 mia kr., regeringen selv forudsætter, giver det en arbejdsløshed på et sted mellem 9.000 og 10.000, måske mellem 9.000 og 9.500, dels inden for bygge- og anlægsvirksomhed, dels inden for de leverende erhverv. Så kan man selv gange op og sjesse sig til, hvor mange af de planlagte aktiviteter der går ud, hvis det i stedet for bliver 5 mia kr. Så bliver det den dobbelte effekt med hensyn til arbejdsløshedstallet på grund af dette indgreb. Bevares, det tjener den offentlige sektor da lidt på,

[Anne Grete Holmsgård]

fordi det er billigere at udbetale arbejdsløhedsunderstøttelse end at udbetale løn. Det er jo lønninger, det offentlige skal udbetale i forvejen. Hvis man regner på det, viser det sig, at det er et par hundrede millioner kroner, man sparer for hver 10.000 arbejdsløse. Det er vel ikke noget at spare på et indgreb, som har så alvorlige konsekvenser.

Ud over det vil det få konsekvenser for miljøinvesteringerne. Jeg vil godt sige til lykke til miljøministeren, som jo må have været med til at forhandle dette, inden det blev lagt frem. Det er virkelig godt scoret af en miljøminister.

Så får det effekt for energiinvesteringerne, og det er ganske morsomt, for en af de ting, statsministeren lagde vægt på under presse-mødet, var, at det er en helt enestående chance for halmfyringsanlæggene, at vi får højere energifgifter. Ja, sikkert helt rigtigt, hvis ellers man havde ladet være med at lægge en 20 pct.s ekstra skat netop på de investeringer.

Til sidst vil jeg godt kommentere forslagene om øgede energifgifter.

For det første kan der i princippet være fornuft i at sige, at et fald i dollarkursen skal ophæves af en afgift, sådan at man ikke får faldende energipriser, fordi det, alt andet lige, vil betyde, at energiforbruget øges. Men det sikrer denne model faktisk ikke.

For der andet er der et problem med kompensation for de grupper, som simpelt hen ikke har mulighed for at ændre deres energiforbrug. Jeg tænker bl.a. på de folk, der bor i de 400.000-450.000 boliger, der endnu ikke er saneret, og som har meget voldsomme varmeudgifter i forvejen.

For det tredje får man, hvis man virkelig ønsker et mindre benzinforgbrug, det i hvert tilfælde ikke med denne model. Formentlig vil den største del af afgiften blive ophævet af den prisrig, som stadig væk føres. Hvis man virkelig vil have en bremsning her, hvorfor pokker lægger man så ikke en større afgift på bilimporten? Ja, jeg kender godt forklaringen. Den sidder dernede og hedder »fru Bente Juncker«. Men hvis man skal argumentere politisk-sagligt for det, er det simpelt hen den eneste fornuftige fremgangsmåde.

Det er simpelt hen noget gas, når man siger, at dette vil kunne fremme salget af den blyfri benzin. Nej, nej, nej. De 25 øres pris-

forskel bliver fuldstændigt ophævet i den almindelige, rasende benzinkrig. Det batter ikke. Man skal langt højere op med en afgiftsdifferentiering, hvis man virkelig vil sikre en prisdifferentiering mellem blyholdig og blyfri benzin. Det er jo priserne, det kommer an på, når man sidder i sin lille firhulede og skal vælge, hvad man skal hælde på tanken.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Hr. Hans Hækkerup stillede for et meget skarpsindigt spørgsmål om fortolkning af loven om benzinafgift. Hr. Hans Hækkerup spurgte, om jeg, hvis dollarkursen falder igen, vil sætte afgiften ned. Mit svar er: det vil jeg naturligvis ikke. Jeg vil gøre det stik modsatte.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Det er til hr. Hans Hækkerup, der kom til at sige det forkert. Det skal han ikke lide under hele eftermiddagen.

Svaret til hr. Hans Hækkerup er, at såfremt dollarkursen stiger mere, end forudsætningen er for dette lovforslag, så siger vi: hvorledes kan vi løse dette problem for bilisterne? Hvorledes kan vi kompensere? Jeg vil gerne sige ligeud: vi ønsker ikke en benzpris på 8-9 kr. pr. l. Det synes jeg ikke vi kan forsvare. Det betyder altså, at vi siger: hvordan løser vi dette? Vi peger på, at afgiftsfritagelse for visse dele af sikkerhedsudstyr er en af vejene at gå.

Med hensyn til det rent tekniske, hr. Camre nævnte, hvorledes vi vil sikre ikke at blive snydt, vil vi fremføre det i udvalget.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Jeg må sige, at jeg har svært ved at se, hvad afgiften på sikkerhedsudstyr på nye biler har at gøre med afgiften på energi, herunder benzin, fyringsgasolie, lys osv., for alle de mennesker, som ikke tænker på at købe en ny bil for at spare nogle penge ved nedsat afgift på sikkerhedsudstyr.

Det, vi skal have fastslået, er helt entydigt: kan disse energifgifter komme til at betyde en yderligere udhuling af reallønnen, eller betyder de, at den forbedring af reallønnen, der ville fremkomme, hvis priserne faldt, og

[Camre]

hvis afgifterne var konstante, får lov til at slå igennem? Det er det, det drejer sig om. Det kan ud fra de betragtninger, hr. Niels Helveg Petersen havde i sit første indlæg, være såre fornuftigt at opretholde konstante energipriser, men det er under ingen omstændigheder fornuftigt at øge energiomkostningernes vægt på almindelige menneskers budget.

Det, man hele tiden smutter uden om, er: hvad sker der med disse afgifter, hvis priserne på de afgiftsbelagte varer ikke falder lige så meget, som lovforslaget forudsiger? Det vil vi gerne have et helt klart svar på. Jeg synes ikke, man kan tillade sig over for befolkningen, som sidder i øjeblikket og kigger på, hvad det er for en krisepakke, der gennemføres, at den ikke kan få at vide, om det er en realstigning eller det er en konstant realpris, det tales om.

Jeg synes, at specielt CD søger at smutte udenom. Jeg forstår godt, at CD har nogle interessegrupper, der gør, at man gerne vil smutte udenom, men det vil ikke være rimeligt, at man bliver ved med at prøve at gøre det.

(Kort bemærkning).

Hans Hækkerup (S):

Jeg forsøger mig igen med en kort bemærkning og spørger ministeren for skatter og afgifter, om han er enig med fru Bente Juncker i hendes fortolkning.

Arne Bjerregaard (KrF):

I kristeligt folkeparti er vi enige i, at en stramning af forbruget er nødvendig. Jeg vil gerne sige til hr. Camre, at jeg i alt fald er af den opfattelse, at der ikke foreløbig er plads til reallønstigning i samfundet. Man kan diskutere, om indgrebene bremser dette eller ej, men det er min personlige opfattelse, at der i lange tider ikke er mulighed for en væsentlig reallønstigning.

Jeg har i lange tider efterlyst en afbalance-ret forbrugsregulator på de højere husstands-indkomster, således at beskæftigelse, kasseunderskud og betalingsbalanceunderskud kunne gå den rigtige vej i samlet takt. Hermed siger jeg, at regeringens politik på de væsentligste områder har været rigtig og nødvendig, og jeg går ud fra, at socialdemokratiet på væsentlige områder har været enig i denne politik.

På ét område har regeringens politik ikke virket efter hensigten. Det er betalingsbalancen. Man kan have ret i, at det er uheldigt, at regeringen ikke har sørget for, at beskæftigelse, kasseunderskud og betalingsbalanceunderskud følges ad den rette vej. Sikrer man ikke sammenhæng på disse områder, så får vi den stop-go-politik, som var så kendetegnende for væsentlige dele af 1960'ernes og 1970'ernes politik, som socialdemokraterne jo nok kan nikke genkendende til, og som jeg må indrømme at vi selv har haft en del af ansvaret for i en del af perioden, fordi vi ikke så krisens omfang.

Vi mener, vi for alt i verden må undgå denne stop-go-politik, fordi den er ødelæggende for familiens budgetlægning i almindelighed og for de erhvervsområder, der berøres, i særdeleshed.

Man kan i denne forbindelse snakke om byggeområdet, der selvfølgelig berøres, og hvis man vil gå tilbage i historien, vil man se, at vi gang på gang har fået en lidt for stærk overophedning, og så bremser vi. Men i den givne situation er det nødvendigt at bremse aktiviteten, for ellers kan indkomstpolitikken ikke lykkes, og det er altså en forudsætning for, at den økonomiske politik, man er begyndt på, kan lykkes. Det er ikke for at skaffe penge i kassen. Det er simpelt hen for at få en lige udvikling, en fremadskridende udvikling på dette område, som ikke ødelægger noget på andre områder.

Kristeligt folkeparti er altså enig i, at situationen kræver en opstramning, og vi er som sagt enige i, at det er nødvendigt med en vis opbremsning af byggeaktiviteten.

Når det er sagt, er jeg nødt til at sige, at vi ikke er helt enige i udformningen af energifgifterne, fordi der kan være to komponenter i det, det belastende for familierne og det betalingsbalancemæssige, som vi også må tage hensyn til. Lad mig nævne det betalingsbalancemæssige først.

Effekten på betalingsbalancen med hensyn til energifgiften vil ved en nuanceret betragtning være ubestridelig. Der vil være en forbedring, uanset hvordan forbrugerne gebærder sig. Forbruges der mindre energi, spares der valuta direkte ved mindre import, og spares der ikke på energien, vil afgiften selvfølgelig bremse forbruget med tilsvarende tal. Så er spørgsmålet bare, hvor stor en positiv effekt det har på betalingsbalancen. Det

[Arne Bjerregaard]

er et åbent spørgsmål, og det afgøres af, hvordan afgiften bliver på de forskellige områder. Er det på de mindrebemidlede, det hviler tungest, får det en mindre effekt. Er det på andre grupper, vil det få en større betalingsbalancemæssig effekt.

Jeg sagde, at ved en unuanceret betragtning ville energiafgiften have en positiv betalingsbalanceeffekt, men ved en nøjere betragtning kan visse dele af pakken have en negativ effekt, nemlig med hensyn til kulafgiften, som man sætter op med næsten 200 kr. pr. t. Derved stiger kullene procentvis langt stærkere i pris end den øvrige energi, og det vil medføre, at varmeværkerne ikke vil investere i kulfyringsanlæg, og de, der har det, vil gå over til olie i stedet for.

Hvis vi ser på denne ombytnings valutaviske værdi, vil vi opdage, at for hver 1.000 kcal varmeværkerne ombygger fra kul til olie, vil vi faktisk få en valutarisk udgift på 1.000 kr. Jeg nævner dette, fordi jeg håber, at regeringen vil tage i betragtning, at der kan være disse uheldige valutaviske, betalingsbalancemæssige indvirkninger ved at lægge en højere afgift på kullene.

Det miljømæssige kan vi se på i anden omgang. Jeg tror nok, at man er blevet mere forskrækket for kullene, end nødvendigt er med de rensningsforanstaltninger, der er i øjeblikket.

Kristeligt folkeparti er villigt til at erkende, at et større fald i den energipris, forbrugerne skal betale, ikke er ønskeligt på nuværende tidspunkt på grund af de alvorlige betalingsbalanceproblemer, vi har.

Men vi er også nødt til at sige, at vi føler, at energiafgifterne kan hvile tungest på de lavere husstandsindkomster, og i særlig grad kan de hvile tungt på husstande i landsbyerne og i mindre bebyggelser. Derfor er vi nødt til at sige, at vi ikke kan acceptere en generel og varig stigning i forbrugernes energipriser. Vi har givet tilslutning fra vores gruppe til en prisudligningsafgift, hvis vi kan kalde det sådan, men vi har ikke ønsket og ønsker ikke faste afgifter, idet erfaringen har vist os, at sådanne afgifter bliver permanente på trods af de fordelingspolitiske skævheder og på trods af, at dollaren udmærket kan løbe op i 12 kr. igen.

Endelig må jeg sige, at dollaren ikke er eneafgørende for prisstigningerne. Der er jo også variationer i prisstigningen på de enkel-

te energiområder. Kullene er steget med ca. 20 pct. det sidste år, og der er ingen udsigt til, at kulpriserne falder.

En klar reguleringsmekanisme er det bud, vi har på at fastholde en fast energipris i stedet for en permanent afgift.

Energiministeren (Enggaard):

Hr. Arne Bjerregaard var inde på spørgsmålet om, at der eventuelt kunne være en utilsigtet valutavirkning, hvis planer om at gå over til kulfyring måtte opgives som følge af afgiftsforhøjelsen og man i stedet ville anvende olie.

Hvis noget sådant var muligt, kan hr. Arne Bjerregaard have ret i sin betragtning. Men jeg skylder at oplyse, at efter den beslutning, et enigt folketing traf her i foråret, om i varmeplanlægningen at prioritere de hjemlige energiforekomster højest, altså halm, flis og naturgas, er overgang til kulfyring, hvor den ikke allerede findes, ikke mulig, undtagen i ganske særlige tilfælde, hvor disse hjemlige ressourcer ikke findes.

Derfor gælder det argument, hr. Arne Bjerregaard førte frem, ikke, når man tager det forhold i betragtning, jeg her har nævnt.

Dohrmann (FP):

Hvis det overhovedet kan siges om regeringspartierne og de radikale, at de har en økonomisk politik, har den siden sidste folketingsvalg udelukkende bestået af pæne udtalelser, pral og forloren optimisme.

Med den teoripakke, der her ligger på bordet, er regeringen afsløret som fidusmagere, for når de er i radio og fjernsyn og i øvrigt udtaler sig til pressen, hører vi hver eneste gang, hvor godt det går.

Nu kommer man altså med denne pakke med det ene formål at skrabe nogle flere penge fra borgernes lommer ned i den bundløse statskasse. Dermed har regeringen mistet den sidste rest af troværdighed. Man startede med at erklære, at nu skulle der til at føres en helt ny politik, og man startede egentlig også ganske pænt, det skal siges, indtil sidste folketingsvalg, hvor regeringspartierne og de radikale alene fik flertal. Siden den tid har regeringen sovet, den har snorksovet.

Nu har man altså taget den gamle model. Jeg vil ikke engang kalde det den socialdemokratiske model, for det har været kende-

[Dohrmann]

tegnende for stort set samtlige regeringer, vi har haft i de sidste 30 år, at hver eneste gang man stod og manglede penge, tyede man til det middel, der hedder skatte- og afgiftsforhøjelser. Det var det, regeringen gik ud med som et af sine hovedpunkter, og den erklærede, at det var man færdig med. Det er fantasiløst. Det er skadeligt.

Underskuddet på både handelsbalancen og finansloven fortæller alt om, hvor dårligt det står til, og hvad vi er på vej henimod. Det er efterhånden flere år siden, hr. Knud Heinesen talte om afgrunden, som vi nærmede os. Den afgrund er nærmere i dag, end dengang hr. Knud Heinesen udtalte sig. Men regeringen er glad og tilfreds, og man sidder her, og vi hører: nej, der er skam hverken tale om afgiftsforhøjelser eller om noget som helst andet. Det er justeringer, kalder man det nok så flot. Ja tak, kært barn har mange navne.

Men hvorom alting er: vi er tilbage i nøjagtig den samme politiske situation som dengang, da der sad en regering, der hed VKR, og hvor det hele gik helt galt, renten steg – det har vi ikke set endnu, men det skal nok komme – skatterne steg. Det hele endte i kaos, og det er regeringen på vej til at bringe os ud i igen.

De fem forslag, der ligger på bordet, de er skadelige, de er asociale, de er uretfærdige, fordi der er nogle, der bliver ramt langt hårdere end andre, og så vil de selvfølgelig også skabe yderligere arbejdsløshed, også inden for byggebranchen.

Tager vi et forslag som forslaget om forhøjelse af afgiften på benzin, skal jeg lige gentage, at det jo ikke er 75 øre pr. l, vi taler om, det er næsten 1 kr., fordi momsens kommer oveni. Nu blev der nævnt kollektiv trafik heroppe, men der findes i tusindvis af mennesker, der har skifteholdsarbejde eller skiftende arbejdssteder, eller som bor lidt uden for storbyerne, og som nødvendigvis må have en bil. En bil burde i dag være hvermands eje, men regeringen er med sine forslag her med til, at der er mange, der slet ikke har råd til det.

Jeg synes også, det er helt forkert, at forslagene på baggrund af det indgreb, folketingsforetog i overenskomstterne, er med til at skabe splid og spektakel ude på arbejdspladserne. Det er ikke, fordi lønmodtagere og arbejdsgivere er uenige, men en lønmotager,

der får sin løn udhulet, har da kun et eneste sted at henvende sig, og det er hos sin arbejdsgiver. Det vil altså sige, at arbejdsgiveren kommer til at punge ud. Så vil man nok fra regeringens side sige, at så overtræder han den lovgivning, folketingsforetog, men den overholder man ikke i forvejen, så det tror jeg ikke.

Der bliver talt så meget om blyfri benzin. Det er ikke ret mange biler, der kan anvende denne benzin, og hvis det virkelig er, som hr. Bernhard Baunsgaard sagde så flot heroppe, at det er miljøvenligt og alt det dér, hvis den benzin virkelig skal anvendes, så vil det sige, at hovedparten af os skal købe en ny bil, og det kan ikke just være valutabesparende.

Jeg synes også, det er helt urimeligt og forkasteligt, at man nu igen forhøjer oliepriserne. Hvad i alverden har man imod, at folk kan købe noget billig benzin, og at de kan købe noget billig olie at varme deres boliger op med? Det er en fuldstændig forfejlet indstilling, at det er så forargeligt, at folk kan købe noget billig olie. Men det er selvfølgelig igen det, at folketingspolitikere mener, at de faktisk skal styre folks hverdag fra morgen til aften.

Vedrørende afgift på elektricitet ved vi, at der findes mange boliger, der er elopvarmede. De mennesker, der er så uheldige at eje en bolig, der er elopvarmet, vil få et ordentligt smæk, og i mange situationer vil det være ensbetydende med, at de må gå fra hus og hjem, fordi de ikke har råd til at bo der.

I forslaget om ændring af lov om afgift af stenkul, brunkul og koks m.v. mangler man faktisk kun en eneste ting, før det hele er fuldkomment, og det er en afgift på pejsebrænde. Så tror jeg, man har været hele vejen rundt.

Det, man selvfølgelig skulle have gjort i denne situation, var, at man skulle have taget fat på det finanslovsforslag, vi skal have vedtaget inden jul. Men regeringen tør ikke skære de offentlige udgifter ned. Det er meget lettere for at holde sig gode venner med hele den offentlige sektor at stjæle pengene op af lommerne på folk og ellers lade de offentlige udgifter stige og stige. Jeg håber oprigtigt talt, at folk omsider har fundet ud af, at den såkaldte økonomiske politik, regeringen fører, er hul og forloren, og at regeringen har afsløret, hvor utilstrækkelig den er.

[Dohrmann]

Det vigtige spørgsmål i dag er sådan set ikke, om dette er tilstrækkeligt, for det ved alle at det ikke er, det har lige præcis den modsatte virkning. Jeg synes i hvert tilfælde, at finansministeren i dag bør afsløre, om det er rigtigt, som det bliver antydnet visse steder, at vi allerede i februar måned kan vente en ny afgiftspakke. Hvis det er tilfældet, ville jeg da være meget taknemlig, hvis finansministeren også ville fortælle, om det eventuelt bliver i form af en momsforhøjelse.

Jeg tror, at regeringen lige så vel som alle vi andre udmærket er klar over, at det, man her foreslår, ikke hjælper et hak. Inden forårets komme bliver vi igen præsenteret for noget. Det ville afklare mange ting, hvis finansministeren her i dag ville fortælle, om det er en momsforhøjelse, man har på tapetet.

Maisted (FD):

Denne regering skal selvfølgelig have ros for, at den har ført en økonomisk politik, der bygger på en fast kronekurs og en stram indkomspolitik, så den dermed har fået renteniveauet ned. At renteniveauet er blevet nedbragt væsentligt, cirka til det halve af, hvad vi oplevede i 1982, har givet industrien et mægtigt opsving. Det kan man se på de investeringer, der er foretaget. Der har været en parallel udvikling imellem investeringerne i dansk industri og det overskud, industrien har fået. Man har ført en stram indkomspolitik, idet man sagde, at hvis man fastholdt en sådan politik, så ville der blive en real-lønsfremgang.

Og så kommer man på god, traditionel vis her med en række afgiftsforslag. Det er stik modsat det, regeringen gerne vil opnå. Det er ikke til at skelne fra de forslag, de socialistiske partier ville have fremsat, hvis de sad i regering. Tværtimod ville de nok have strammet noget op. Det vil sige, at på dette område har man kun valget imellem kolera og pest.

Det virker på den måde, at når lønmodtagerne får skatteforhøjelser, henvender de sig selvfølgelig til deres arbejdsgivere for at få mere i lønningsposen til at betale de stigende udgifter. Derved opnår regeringen det stik modsatte af det, den gerne vil. Den opnår en lønglidning og et reallønsfald, altså stik modsat det, den gerne vil. I det næste lovforslag,

nr. L 103 om indgreb over for kommunerne, er der tale om at begrænse stigningstakten.

Det er helt sikkert, at det, der mangler hos regeringen, er mod til at gennemføre offentlige besparelser af en sådan størrelsesorden, at det virkelig nytter noget. Problemet er, at Danmark skal forøge sin eksport med 20 pct. – det er et stort tal – for at løse sine betalingsbalanceproblemer.

Vi opnår ikke balance i tingene i 1988. Vi husker tydeligt, at da vi havde folketingsvalg i 1984, sagde regeringen, at vi ville have balance i 1986. Da stod den daværende finansminister her på talerstolen og sagde, at han ikke fattede de partier, der ikke ville tage et medansvar, for vi havde balance over for udlandet i 1986. Nu siger regeringen: ja men vi får balance i 1988. Det er selvfølgelig meget bekvemt. Det er på den anden side af det næste folketingsvalg, så det er der altså ikke en djævel der kan efterkontrollere, før det hele er overstået.

Man kan se, at det offentlige forbrug er steget stærkt fra 1973 til 1985. Man kan næsten trække to parallelle linjer mellem underskuddet på betalingsbalancen og den stigning, der har været i de offentlige udgifter.

Hvis man reelt ønsker at løse disse problemer, kan det ikke nytte, som hr. Fogh Rasmussen siger, at begrænse aktiviteten i den offentlige sektor. Nej, så skal der være tale om et betragteligt fald. Det kan enhver se. Det er simpelt og logisk. Det er en sammenhæng, alle peger på, men som ingen gør noget ved. Det må der selvfølgelig være en forklaring på. Forklaringen er enkel: vi har i dag en magtfaktor i det danske samfund, nemlig 800.000–1.000.000 vælgere, der selvfølgelig ikke uden sværds slag vil give afkald på deres gode job i den offentlige sektor. Det vil sige, at de sidder på det administrative apparat. Bureaokraterne bestemmer, hvordan udviklingen i dette samfund skal gå.

Derfor har regeringen efter min bedste overbevisning ikke en jordisk chance for at få balance over for udlandet. Det er umuligt med et så højt udgiftsniveau at løse problemet: at få en eksportstigning på 20 pct., og det er det, der skal til. Opgaven er enkel at løse, men man vil ikke midlerne.

Hans Hækkerup (S):

[Hans Hækkerup]

Jeg vil godt gøre nogle bemærkninger specielt om energiafgifterne, og for at undgå misforståelser vil jeg godt starte med at sige, at vi i socialdemokratiet er tilhængere af, at der i en situation med faldende energipriser målt i danske kroner sker en forhøjelse af energiafgifterne, således at tilskyndelsen til at foretage energibesparende investeringer fastholdes. Det er vores principielle holdning.

De forslag, der er fremsat her i folketinget, har desværre meget lidt med det at gøre. Formålet er helt klart et andet, nemlig at begrænse forbruget i almindelighed. Regeringens forslag om forhøjelse af energiafgifterne mere end modsvarer faldet i forbrugerpriserne, sådan at nettoresultatet for de fleste forbrugere bliver en stigning i energipriserne, selv i forhold til det tidspunkt, hvor dollaren var højest. Så man kunne stille ministeren det spørgsmål: hvilket tidspunkt er det egentlig man skal gå ud fra? Hvorfor er det netop det tidspunkt, hvor dollarkursen var allerhøjest, en forholdsvis kort periode, hvor den lige var oppe og vende, man har taget som udgangspunkt for beregningerne? Mener ministeren, at man netop på det tidspunkt havde de helt rigtige energipriser i dette land? Det kunne egentlig være interessant at få nogle filosofiske bemærkninger fra ministeren om det.

Jeg vil også godt gøre nogle bemærkninger om udformningen af afgifterne. Der er ikke tale om, at man har lagt en ensartet forhøjelse på afgifterne, hverken hvis vi ser i procent af forbrugerpriserne eller i procent af de hidtidige afgifter. Jeg vil da ikke udelukke, at der kan ligge en energipolitisk målsætning bag denne forskel, men vil ministeren så ikke godt komme op på talerstolen og røbe for folketinget, hvad det er for energipolitiske målsætninger, der ligger bag denne forskellige stigning i afgifterne?

Jeg har i hvert fald kunnet konstatere, at fuelolie, der er faldet mest i pris, ikke har fået den største forhøjelse målt i procent, mens f.eks. benzinafgiften foreslås forhøjet forholdsvis mere, men det er måske et udtryk for centrum-demokraternes store indflydelse på regeringens politik.

Jeg vil godt for tredje gang erindre ministeren om det spørgsmål, jeg stillede: er regeringen enig med fru Bente Juncker i, at hvis dollarkursen stiger mere – det må vel være falder mere – end forudsat i lovforslaget, så

vil regeringen sætte afgiften på sikkerhedsudstyr ned?

Hr. Arne Bjerregaard var inde på nogle principielle betragtninger. Han sagde, at kristeligt folkeparti gerne vil være med til en prisudligningsafgift, men ikke til faste afgifter. Jeg vil godt spørge: er det også regeringens opfattelse? Jeg havde forstået, at det, regeringen foreslog her, var faste afgifter, men jeg vil gerne høre, om den er enig med hr. Arne Bjerregaard.

Set fra et energipolitisk synspunkt kunne det måske være fristende at sige, at en forhøjelse af benzinafgiften ville tilskynde til at vælge kollektive transportmidler og dermed medføre besparelser på energiforbruget, men også her har regeringen vendt tingene på hovedet. Sandheden er, at de mennesker, der er nødt til at køre i bil for at komme frem, er i en dårlig situation, og at regeringen ved at skære ned på bloktilskuddene har forhindret amtskommunerne og hovedstadsrådet i at udbygge den kollektive trafik. Det indgreb, der foreslås i dag, og som skal drøftes senere, trækker i nøjagtig samme retning. F.eks. er for hovedstadsrådets vedkommende 60 pct. af anlægsudgifterne indkøb af busser og S-tog til den kollektive trafik, og det er næsten uundgåeligt, at det bliver ramt af regeringens indgreb.

De mennesker, der bor i lejligheder, er også blevet stillet ringere. De skal nu bære en højere fyringspris. Regeringen har fjernet det tilskud til isolering af de lejligheder, der var, og det betyder, at de kommer til at bære den fulde afgiftsforhøjelse, netop fordi det store flertal af private udlejningsejendomme ikke er blevet isoleret.

De mennesker, der er så uheldige at bo i de dele af landet, hvor der hverken kommer fjernvarme eller naturgas, er nødt til at fyre med olie eller at have elvarme. Jeg vil godt sige, at vi gang på gang har stillet forslag her i folketinget om, at der sættes flere penge af til vedvarende energi, men hver gang har regeringen og de radikale stemt imod vores forslag. Det er på tide, at der sættes nogle penge af.

Og så er der de sociale kompensationer. Hvor er de blevet af? Hr. Fogh Rasmussen kom lidt nemt om ved sit svar. Mener hr. Fogh Rasmussen virkelig ikke, at der er mennesker i dette land, der bliver ramt af disse afgifter, og som vil komme i en vanskelig

[Hans Hækkerup]

situation? Hvorfor vil hr. Fogh Rasmussen ikke være med til at hjælpe dem, ikke mindst pensionisterne?

Når socialdemokratiske regeringer har forhøjet energiafgifterne, er der blevet sat beløb af til kompensation til de svagest stillede. Hvor er varmhjælpen til pensionisten på Nørrebro i den petroleumsfyrede, uisolerede lejlighed? Eller til den enlige forsørger, der er faldet for 9 måneders reglen og er roget på varig hjælp? Har regeringen virkelig glemt dem? Det kan da ikke være rigtigt.

Forleden dag havde vi en diskussion her i salen om det forslag, socialdemokratiet havde fremsat om en fremrykning af kulbrinteskatten. Vores forslag ville give et provenu på 350 mill. kr. i 1986 og 900 mill. kr. i 1987. De skulle tages ud af det nettooverskud, DUC-selskaberne vil få, og det kan anslås til 3-4 mia. kr. i 1986 og 5-6 mia. i 1987. Det vil regeringen ikke være med til. Tænk, hvis man kom til at genere A. P. Møller og de multinationale olieselskaber! Regeringen vil meget hellere pålægge befolkningen nye energiafgifter. Det er simpelt hen fantastisk.

Energiafgifterne er et element i en skæv pakke. Der gøres ikke noget for at hjælpe befolkningen til at spare på energiregningen, og der gives ingen sociale kompensationer. Derfor afviser vi regeringens forslag.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det er i anledning af hr. Hans Hækkerups bemærkninger. Jeg synes blot, jeg vil sige, at det da er rigtigt, at vi har stemt imod nogle socialdemokratiske forslag om vedvarende energi. Jeg synes, hr. Hans Hækkerup overser, at vi til gengæld har stemt for andre forslag om vedvarende energi, som vi synes var mere rimelige i den sammenhæng, der nu engang er, når man står bag en finanslov, men deri adskiller vi os naturligvis fra socialdemokratiet.

Jeg skal ikke gå ind på det sociale område, jeg vil bare nævne to ting, som hr. Hans Hækkerup blander ind i det, men som ikke bør blandes ind i det.

Den ene er, at petroleumsafgiften faktisk ikke forhøjes, og derfor rammer det ikke lige præcis de grupper.

Den anden ting er, at hr. Hans Hækkerup skal være opmærksom på, at inden for områ-

det varig hjælp opstår der ingen problemer, for der er et maksimumsbeløb for el, varme, husleje m.v., som vi lavede sammen med den nuværende regering ved det såkaldte Rio Bravo-forlig.

Så netop de to eksempler, hr. Hans Hækkerup nævnte, er de dårligst tænkelige.

(Kort bemærkning).

Hans Hækkerup (S):

Jeg vil godt sige til fru Lone Dybkjær, at vi gang på gang har sagt til det radikale venstre: vi vil gerne diskutere at sætte yderligere beløb af til vedvarende energi. De radikale har ikke villet være med til det. Vi har gang på gang til finanslovsforlaget stillet ændringsforslag om det. Vi har fremsat beslutningsforslag her i folketinget, men det er ikke lykkedes os at få sat flere penge af. Jeg synes, det er positivt, hvis de radikale nu vil være med til at gøre yderligere for at sætte midler af til den vedvarende energi.

De socialpolitiske spørgsmål vil der blive lejlighed til at diskutere senere i dag, har jeg forstået.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV)

Ja, det sidste kan jeg godt forstå at hr. Hans Hækkerup siger.

Med hensyn til vedvarende energi er det da rigtigt, at socialdemokratiet har stillet nogle forslag. Den store forskel er bare, at vi er ansvarlige for en samlet finanslov. Det er socialdemokratiet ikke. Socialdemokratiet kan tillade sig at køre enkeltsager og foreslå at hæve beløbene ubegrænset, fordi socialdemokratiet ikke tager medansvar for den totale finanslov. Vi er nødt til at se tingene i sammenhæng. Det behøver socialdemokratiet ikke, og det giver altså en forskel på disse områder.

I øvrigt synes jeg, at vi i fællesskab skulle glæde os over det meget store ekstra beløb på finanslov 1986 til vedvarende energi.

Formanden:

Jeg har en hel stribe af korte bemærkninger indtegnet, og dem skal jeg selvfølgelig lade passere, men jeg skal gøre opmærksom på, at der vil blive udvalgsarbejde inden fortsættelsen.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Når hr. Hans Hækkerup er inde på at forklare og forsvare og tale i lange baner, kunne jeg så ikke få et svar på, hvorfor socialdemokratiet, dengang de havde ansvaret for både den økonomiske politik og for nye afgifter, ikke holdt det løfte, de havde givet os, nemlig at når vi nu stemte, det var vist første gang for en stor kulafgift, så ville socialdemokratiet sørge for, at der blev sat solfangere og andet miljøfremmende op på de store elværker? Hvorfor skete det ikke?

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Ja, det var sådan set det samme. Jeg synes, det er lidt billigt af hr. Hans Hækkerup at angribe et bestemt parti for, at det ikke fuldstændig får realiseret sit ønske på et bestemt område, specielt når det samme parti måtte kæmpe med socialdemokratiet for at få bare lidt på dette område, dengang det havde styret. Jeg synes nok, at man bør tage historien i betragtning, når man angriber et parti i en sådan situation.

(Kort bemærkning).

Hans Hækkerup (S):

Jeg skal bare sige til fru Lone Dybkjær, at vi altid har været parat til at skaffe finansiering til de forslag, vi har stillet. Jeg skal erindre fru Lone Dybkjær om, at vi forleden dag her i folketinget havde et glimrende forslag om en fremrykket kulbrinteskate, som ville kunne finansiere meget store investeringer af vedvarende energi.

Formanden:

Hr. Bernhard Baunsgaard for en kort bemærkning, derefter finansministeren.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg fik naturligvis ikke noget svar på mit spørgsmål. Når hr. Hans Hækkerup nu henviser til kulbrinteforslaget, er jeg ked af, at han ikke var til stede i salen eller, hvis han var til stede i salen, ikke hørte efter. Det lykkedes ikke på nogen måde den socialdemokratiske ordfører at forklare, at det var et

brugeligt forslag, man havde fremsat, og det er dog vist nødvendigt, hvis det skal give penge.

Finansministeren (Palle Simonsen):

Vi har faktisk i dag fået lejlighed til at holde en slags generalprøve på finanslovdebatten i næste uge. Der er snart ikke det tema, der ikke har været fremme.

Jeg kan starte med at melde, at en række af de tekniske problemer, der er rejst i forhold til de enkelte lovforslag, vil de enkelte ministre komme ind på undervejs under behandlingen af de øvrige forslag, så det skal jeg ikke kommentere. Jeg vil godt komme med nogle mere generelle betragtninger, fordi en række af ordførerne har fremført en række generelle betragtninger.

Lad mig starte med at takke det radikale venstre for tilslutningen til nødvendigheden af en justering af den økonomiske politik på nuværende tidspunkt, for tilslutningen til den ramme, der er lagt for justeringen af den økonomiske politik, og også for selve filosofien i den. At der er en række enkeltpunkter, det radikale venstre ønsker at drøfte nærmere, er en ganske naturlig ting, når vi befinder os ved førstebehandlingen. Det har vi mulighed for at vende tilbage til.

Når man ser på de øvrige oppositionspartiers meldinger i dag, tør man nok sige, at der ikke er megen trøst tilbage, hvis ikke realiteten var anderledes end den, ordførerne har givet udtryk for.

Hr. Camre fastslog, at justeringen kom for sent, den virkede forkert, og den virkede skævt. Ja, så er der jo faktisk ikke meget tilbage at sige af pænt om den, og det skal jeg egentlig ikke gå i detaljer om. Men jeg kan ikke undlade at sige til hr. Camre, at jeg faktisk synes, det er lidt beskæmmende, at dette folketings største parti ikke har mere konkret at byde på i den økonomiske debat end det, vi har fået her i dag.

Uden at fortrække en mine – og det må have været svært at undgå – nævnte hr. Camre 6 punkter, som var socialdemokratiets svar på, hvordan man skulle løse det aktuelle betalingsbalanceproblem. Hr. Camre ved jo godt, at ingen af de seks elementer har nogen som helst mulighed for her og nu at rette op på et voksende betalingsbalanceunderskud – ikke ét af dem.

[Finansministeren]

Som det er blevet nævnt under debatten, har man oven i købet stillet ændringsforslag til finansloven, der kommer til behandling i næste uge, som yderligere forværrer betalingsbalanceudviklingen. Så jeg synes nok, at det er en meget pauver situation for dette lands største parti at befinde sig i, når man diskuterer den økonomiske politik. Men det tager vi til efterretning, sådan er det, og jeg har forstået, at socialdemokratiet ikke kan bidrage til at bringe den justering, der nu er lagt frem, på plads.

Men det skal jo heller ikke efter denne debat være således, at man får indtryk af, at den økonomiske politik går fuldstændig skævt. Også det søgte hr. Camre – og det har andre også forsøgt på – at give indtryk af. Derfor bliver jeg nødsaget til at ridse nogle træk op, som jeg tror er væsentlige at fastslå her, hvor vi står over for en justering af en politik – ikke en ændring af en politik, men en justering af en politik – som holder de principper fast, der har været de grundlæggende fra starten i efteråret 1982, og som har givet gode resultater, og som har det formål at bidrage til, at eventuelle afvigelser fra det fastlagte spor igen bliver fjernet.

Der er talt meget om eventuel skævhed i justeringen. Inflationen vil – og det fremgår af det lille småtryk, som er udsendt forleden dag – næste år være bragt ned på ca. 2½ pct. Hvad var den for 4–5 år siden? Den var ca. 10–12 pct.

Der er talt meget om den disponible real-løn. Efter at de justeringer er gennemført, som her er foreslået, vil der være en fremgang i den disponible real-løn til næste år på 0,3 pct. Hvad var situationen i 1980 og i 1981? Begge år var der en nedgang i den disponible real-løn på ca. 4½ pct. Når man taler om skævhed, når man taler om lønmodtagernes situation, synes jeg ikke, vi har noget stærkere måleinstrument på nuværende tidspunkt, end at vi næste år får en fremgang i den disponible real-løn, og sammenlignet med situationen i 1980–81 giver det i hvert fald betydelig bedre muligheder.

Hvad så med beskæftigelsen? Resultatet af den politik, der er ført, er jo, at vi nu virkelig reducerer arbejdsløsheden. Næste år kommer vi ned på 230.000. Det er et lavere tal end i 1981. Vi nærmer os faktisk 1980-niveauet, og vi har nu den klare positive ten-

dens, hvor arbejdsløshedstallet år for år bliver mindre.

Er det ikke to helt afgørende resultater, at vi kan sikre lønmodtagerne deres real-løn og vi kan forbedre beskæftigelsen? Det har jeg egentlig altid forestillet mig også var væsentligt for socialdemokratiet, og det er blevet resultatet af den politik, der er ført indtil nu.

Hvis vi så ser på underskudssituationen, er det jo nævnt mange gange, at da regeringen tiltrådte i september 1982, var der optræk til et underskud på 80 mia kr. i 1983 på statens finanser. Efter de justeringer, der nu er forelagt, og med den finanslov, der kommer til behandling i næste uge, vil vi komme ned på 14,5 mia kr. Jeg kan godt forstå, at hr. Camre og socialdemokratiet viger uden om denne kendsgerning, for det er jo i virkeligheden fantastisk, at det er lykkedes at bringe underskuddet ned fra 80 mia kr. til nu 14,5 mia kr. Det havde måske været hæderligt, hvis man trods alt havde kvitteret blot en anelse for nogle af disse meget betydelige fremskridt. Det er derfor ingen vanskelighed at få ligevægt på statsfinanserne på det tidspunkt, som regeringen har stillet som et mål, og det vil også komme tidligere.

Det, der er interessant, når vi ser på det økonomiske udviklingsforløb, er, at det er lykkedes Danmark at føre den strammeste udgiftspolitik, man næsten møder nogen steder. Det er lykkedes at få inflationen ned på et minimum, og samtidig – og det er det, der er overraskende – er det lykkedes dette samfund at få en økonomisk vækst, som er større end i næsten noget andet land. Det er en fantastisk gunstig situation, at vi nu står med en betydelig bedre beskæftigelse, at vi er på vej ind i lavinflationssamfundet, at vi næsten har fjernet vores underskud på statsfinanserne.

Tilbage står et hovedproblem, nemlig underskuddet på vores betalingsbalance, og det er det, det handler om. Der kan hr. Camre så prøve at give indtryk af, at det er ødelæggende for hele vores situation, hvad regeringen har gjort i forhold til betalingsbalancen. Det er jo åbenbart, at med den vækst i investeringer, som vi har i dette samfund på nuværende tidspunkt og har haft det længe, bliver der en negativ effekt på betalingsbalancen, og med et forbrug i overkanten af, hvad det bør være, får vi en yderligere negativ effekt på betalingsbalancen, ingen tvivl om det.

[Finansministeren]

Regeringen har hele tiden sagt, at også vi finder situationen foruroligende.

Men prøv nu engang at sammenligne situationen nu med situationen for 4 år siden. Da var alle udviklingstrækkene negative, nu er der kun problemer med betalingsbalanceunderskuddet. Det fremgår også klart af de fremskrivninger, der er anført i småtrykket, at der til næste år vil være en betydelig nedgang i betalingsbalanceunderskuddet sammenlignet med i år.

Så ved jeg godt, at kritikerne kan hævde: nå ja, men det har man sagt hvert år. Vi skjuler ikke noget, hr. Camre, men så prøv at læse det økonomiske råds rapport, som kom forleden dag, hvor man ikke kendte til justeringerne, og hvoraf det jo klart fremgår, at man har den samme opfattelse af, hvordan det vil gå med udviklingen i betalingsbalancen i de kommende år.

Det er jo ikke blot regeringen, der har den opfattelse, at det vil gå positivt, og at vi vil få ligevægt i 1988. Det følges klart op, og det bevises også i materialet fra det økonomiske råds side. Til trods for at betalingsbalanceproblemet er et problem – og det er et problem, og det afviser regeringen ikke – er der derfor ingen grund til at fokusere så stærkt på det problem, at man giver indtryk af, at denne regering ikke er i færd med at løse vores problemer, for det er det, vi er.

Formålet med de lovforslag, der er fremsat nu, er at foretage den justering, der skal til, for at alle de gunstige udviklingstræk kan fortsætte og vi til gengæld samtidig kan forbedre betalingsbalancesituationen.

Der har også under debatten været talt meget om, hvorvidt stigningerne i afgifterne på energi nu var for høje. Jeg er da glad for, at det efterhånden er almindelig accepteret, at det, det drejer sig om her, ikke er en almindelig forhøjelse af skattetrykket, men at det alene er et spørgsmål om at neutralisere et prisfald på energiområdet. Det er også af den grund ikke rimeligt at diskutere kompensationer, for man skal jo ikke have kompensationer for noget, som kun er neutralisering af prisfald; det ville dog være absurd.

Jeg kan godt forstå, at socialdemokratiet har kompenseret, når de gennemførte energiafgifter, for så var det en forhøjelse af afgiftstrykket, men dette her er neutralisering af et prisfald, der finder sted.

Så kan man diskutere, hvor stort prisfaldet har været. Det er regeringens opfattelse, at den afgiftsforhøjelse, der totalt finder sted her, svarer til det fald, der har været fra overenskomstlovgivningen i foråret og frem til nu, og så gennemføres den oven i købet gradvis. Og så er der end ikke regnet med, at dollarkursen er faldet fra ca. 10,50 for 1½ måned siden til 9,15 i dag. Vi ved alle, at dollarkursens fald først slår igennem i priserne herhjemme i løbet af et par måneder. Det er der ikke engang taget højde for her, og derfor bliver der under alle omstændigheder et større prisfald i de kommende måneder end det, der er taget højde for i det afgiftstryk, der ligger i lovforslagene. Derfor behøver man ikke at have bekymringer med hensyn til kompensationsspørgsmålet.

Så har man rejst spørgsmålet; hvis nu dollarkursen pludselig steg, medførte det så, at man skulle ændre på afgifterne? Lad mig for det første sige; der er jo ingen, der overhovedet kan finde argumenter for, at dollarkursen skulle stige igen. Nu vel, vi har haft en periode tilbage i tiden, hvor dollarkursen svingede meget op og ned. Det var på et tidspunkt, hvor den amerikanske regering fandt, at det i sig selv var noget meget væsentligt at kunne have en høj dollarkurs. Men vi befinder os nu i en situation, hvor den amerikanske regering opfatter det som afgørende for løsningen af deres egne økonomiske problemer, at dollarkursen kommer ned, og derfor er det dollarkursfald, vi har set i den sidste halvanden måned, hvad jeg vil kalde det stabile dollarkursfald. Derfor er der ingen grund til at tale om, at den nok stiger igen i løbet af nogle måneder. Det er en helt anden situation, vi har for vurderingen heraf, end vi havde for f.eks. et års tid siden.

Der er således god balance i disse ting. Det er også derfor, vi kan fastslå, at der til trods for disse afgifter i realiteten kommer til at finde en lidt større stigning i den disponible realløn sted end den, vi havde beregnet os frem til i foråret. Det er på decimalerne, det erkender jeg, men i forhold til den almindelige debat om, hvilken rolle denne justering spiller for realindkomstudviklingen i dette land, så synes jeg, det er vigtigt at sige, at selv efter, at afgifterne er gennemført, er der en lidt større stigning i den disponible realløn, end tilfældet var ved overenskomst-

[Finansministeren]

lovgivningen i foråret. Derfor er justeringen afbalanceret.

Lad mig slutte af med at sige, hvis nogen skulle være i tvivl, at hovedformålet med de lovforslag, der er fremsat, naturligvis først og fremmest er at bidrage til at holde indkomspolitikken på sporet ved at dæmpe aktiviteten i den offentlige bygge- og anlægssektor. Det er herudover et spørgsmål om at begrænse det samlede forbrug i dette samfund, hvor hovedvægten er lagt på opbremsningen i det offentlige forbrug.

Jeg kan se, at hr. Dohrmann har bedt om ordet. Jeg kan næsten gætte, hvad han vil gå herop og fastslå, for han vil tale om den regering, der ikke har gjort noget ved de offentlige udgifter. Vi har gjort det, vi har fundet rimeligt, nødvendigt og forsvarligt, og hr. Dohrmann kan ikke finde noget andet vesteuropæisk land, som i den grad har holdt styr på de offentlige udgifter. Men der er også en grænse, og den grænse går et andet sted for regeringen, end den går hos fremskridtspartiet.

Men det, der står tilbage, er at denne justering har sin hovedvægt på afdæmpningen af det offentlige forbrug og en mindre vægt på det private forbrug. Det er det, der bidrager til at løse betalingsbalanceproblemet på det lange sigt og også gør løsningen afbalanceret.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Finansministeren var på sporet, men det var nu ikke de offentlige udgifter, jeg ville spørge om. Jeg stillede rent konkret det spørgsmål, om ministeren betragter dette indgreb som tilstrækkeligt, eller om vi allerede i februar eller marts måned kan forvente, at der f.eks. kommer forslag om en momsforhøjelse. Det svarede ministeren ikke på.

(Kort bemærkning).

Hans Hækkerup (S):

Jeg vil godt spørge finansministeren, om han vil garantere, at forbrugerpriserne for de produkter, der her pålægges afgifter, ikke kommer til at stige.

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Finansministeren sagde, at der var en grænse for, hvad man kunne gøre ved den offentlige sektor. Kendsgerningerne er, at der er ansat 15.000 flere i det offentlige siden 1982, og at de samlede offentlige bruttoudgifter i fast købekraft er vokset med godt 7 mia kr. fra 1982 til 1985, og det kan man jo ikke sige er et udtryk for offentlige nedskæringer eller en grænse. Det vil altså sige, at den grænse, finansministeren taler om, når det drejer sig om den offentlige sektor, vil blive hævet støt og roligt år for år. Så var det, jeg sagde til finansministeren, at jeg ikke tror, denne regering nogen sinde får en chance for at skabe balance over for udlandet og få den nødvendige eksport på 20 pct. for at løse problemerne.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

I tilslutning til den udførlige gennemgang af baggrunden og hensigten med de fremsatte lovforslag, som finansministeren lige har givet, skal mit indlæg være ganske kort.

Jeg mærkede mig en markant forskel mellem indlæggene fra socialdemokratiets side og fra socialistisk folkepartis side. Begge disse partier var imod lovforslagene, hvad jo ikke er nogen overraskelse. Men det var, ligesom om jeg fik lidt større respekt for socialistisk folkeparti i dag, for de sagde i det mindste, at lovforslagene var gode forslag, og at de måske selv ville have lavet sådan nogle lovforslag i en anden situation, mens socialdemokratiet på en mærkværdig måde frakendte dem enhver kvalitet. Der er to måder at gøre det på, og jeg synes i og for sig, at socialistisk folkepartis synspunkt er mere hæderligt, selv om jeg ikke har sympati for resultatet af de hæderlige overvejelser.

Hr. Bernhard Baunsgaard vil jeg gerne sige tak, ikke blot for den mere principielle tilslutning til lovforslagene, men også for en god formulering af, hvad der er baggrunden for disse forslag, idet hr. Bernhard Baunsgaard sagde, at målet for disse afgiftsforslag ikke er forbrugerne, men en stigning i forbruget. Det synes jeg er en god, præcis formulering.

Hr. Bernhard Baunsgaard rejste spørgsmålet om autogas, og jeg er da ikke uenig i de synspunkter, hr. Bernhard Baunsgaard kom frem med. Netop for gassens vedkommende har vi jo i afgiftsforslagene favoriseret auto-

[Ministeren for skatter og afgifter]

gas f.eks. i forhold til benzin, men jeg er da meget parat til at overveje, om de tal, vi er endt på, er rimelige ud fra energipolitiske og trafikpolitiske betragtninger, og det går jeg ud fra at vi får lejlighed til i udvalget.

Med hensyn til olieafgiftsforslaget har jeg en meddelelse. Det er i § 2, stk. 2, i lovforslaget fastslået, at afgiftsforhøjelsen får virkning for olie, der fra og med den 5. december i år, dvs. dagen efter fremsættelsen, udleveres fra olieselskaberne. Baggrunden for bestemmelsen er naturligvis at undgå hamstring. Oliebranchen har imidlertid påpeget, at den er bundet af de lovlige priser, som monopoltilsynet har godkendt, og som der ikke kan dispenseres fra. En del af salget af olie sker kontant, og det vil her være umuligt at efteroprøve afgift. En tankstation må altså ikke nu forhøje prisen på diesellole, og bagefter er det naturligvis ikke muligt at oprøve et ekstra beløb hos de bilister, der har tanket op i den periode, der går, indtil loven vedtages og kan træde i kraft.

Det er derfor min hensigt, hr. formand, under lovforslagets behandling at stille ændringsforslag, således at forhøjelsen af afgiften på olie først får virkning fra dagen efter lovens vedtagelse.

I øvrigt vil jeg gerne tilsige enhver bistand til sagens hurtige behandling gennem udvalget.

(Kort bemærkning).

Hans Hækkerup (S):

Jeg har jo tidligere stillet ministeren et spørgsmål heroppefra. Det bliver faktisk fjerde gang, jeg stiller det samme spørgsmål, men jeg forsøger én gang til. Spørgsmålet er: er regeringen enig med fru Bente Juncker i den fortolkning, hun gav, at hvis dollarkursen stiger, eller rettere falder mindre end forudsat i lovforslaget, så vil regeringen sætte afgiften på sikkerhedsudstyr ned?

Jeg har et yderligere spørgsmål: er regeringen enig med hr. Arne Bjerregaard? Han mente, at det ville være rimeligt at gennemføre en prisudligningsafgift, men ikke faste afgifter. Jeg vil gerne spørge: deler regeringen denne opfattelse?

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Ja, det dér med dollarkursens stigning eller fald er selvfølgelig noget kompliceret,

men jeg kan da sige sådan til hr. Hans Hækkerup vedrørende sikkerhedsudstyr, at det er da en ting, som regeringen interesserer sig ganske overordentlig meget for, og det gælder også sikkerhedsudstyr til biler, som jeg går ud fra at det drejer sig om. Vi har da også tidligere nedsat afgiften på sikkerhedsudstyr til biler, og hvis der fremkommer omstændigheder, der gør det rimeligt og rigtigere at lette afgiften for vore automobiler, så er det da klart, at det netop er sikkerhedsudstyret, som man vil overveje.

Spørgsmålet om at lave en variabel afgift har vi også overvejet, for det er jo en logisk ting, hr. Arne Bjerregaard dér fremfører, men det medfører nogle ganske overordentlig store praktiske vanskeligheder at have en sådan variabel afgift på de områder, der er tale om her, så det har vi måttet afstå fra i forenklingens navn.

Camre (S):

Finansministeren gav udtryk for, at han fandt, at det var beskæmmende, at socialdemokratiet ikke havde mere konkrete hurtige midler til at rette op på betalingsbalancen end dem, som jeg havde redegjort for her fra talerstolen.

Jeg vil gerne sige til finansministeren, at jeg synes, finansministeren fuldstændig fordrejer problemet. Situationen er jo den, at ser vi på det seneste par år, altså 1984 og 1985 og finansministerens prognose for 1986, så er der sammenlagt over disse 3 år et underskud på betalingsbalancen på i hvert fald 55 mia kr., og det er så igen under forudsætning af, at dette gæt med 16 mia kr. til næste år ikke er lige så meget forkert som gættet for i år og gættet for sidste år, for hvis det er forkert i samme relation, så når vi jo langt op i nærheden af de 70 mia kr.

Ser vi på de sidste 3 år, hvor socialdemokratiet havde ansvaret, og hvor den internationale økonomiske situation var meget værre, altså årene 1980, 1981 og 1982, så havde vi her et sammenlagt underskud på 45 mia kr.

Så kommer ministeren og siger til mig: ja men nu skal I socialdemokrater komme her med nogle hurtige små patenløsninger, noget, der lige kan løse problemet én gang for alle. Ja men kære finansminister, er situationen ikke den, at man med alle disse mange små lappeløsninger år efter år, også de lap-

[Camre]

peløsninger, vi har været nødsaget til at gennemføre, fordi vi ikke kunne samle flertal for noget mere vidtgående, ikke er nået ud af stedet?

Jeg står her med et lille skrift, som Industrirådet hvert år sender ud om udlandsgælden, statsgælden og industrien. Her kan man se en fortegnelse over, hvor mange år forskellige lande har haft underskud på deres betalingsbalance. Det er vist ikke nogen hemmelighed, at rekorden indehaves af Danmark med 24 år inden for perioden 1960 til 1984. Er dette ikke en klar understregning af, at lappeløsningerne ikke hjælper? Er det forhold, at landets statsminister i fjernsynet for mindre end en måned siden kunne stå og sige: der bliver ikke brug for indgreb, det hele går fint, og at vi så i dag står med en krisepakke, ikke udtryk for, at disse lappeløsninger ikke virker? Det mener vi det er, og derfor peger vi på det, der kan gøre op med de fundamentale skævheder i dansk økonomi, og det er faktisk indeholdt i de 6 punkter, som jeg refererede i min tale.

Må jeg så også sige til finansministeren, at når han beder om, at jeg kvitterer for den store underskudsnedbringelse fra de 80 mia kr. til de 14 mia kr., så får jeg næsten tårer i øjnene. De 80 mia kr. har jo aldrig nogen sinde set dagens lys. De 80 mia kr. var en meget, meget stærk fremskrivning, som blev foretaget under forudsætning af, at alting virkelig gik meget dårligt. Men sandheden er jo, at det største underskud, vi nogen sinde har set, altså 1983-underskuddet, var på 54 mia kr.

Og så vil jeg gerne sige til ministeren, at jeg synes, det er fantastisk, at den danske befolkning med en sådan tålmodighed har taget den meget, meget hurtige opbremsning i de offentlige udgifters vækst. Det er imponerende, at det har været muligt at gå så vidt. Det har kostet blod, sved og tårer hos en del af befolkningen, og andre – primært ministerens kernevælgere – er gået fri.

Der er jo en anden del af billedet, ministeren springer over, og det er, at en meget væsentlig del, eller vel i og for sig den eneste del af nedbringelsen af underskuddet, er sket via skatteforhøjelser. Underskuddet er jo ikke kommet til veje ved, at udgifterne er lavede, end de var, da ministeren overtog sit embede, eller da hans forgænger, hr. Henning Christophersen overtog sit embede. Tvært-

imod. Nedgangen i underskuddet er tilvejebragt ved en forøgelse af skattetrykket fra 44 til 48 pct. En væsentlig del af disse skattestigninger er muliggjort med socialdemokratiske stemmer, så jeg tror, at hvis nogen skal kvittere for noget, så må det være finansministeren, der takker for den realitetssans, vi har udvist med hensyn til at deltage i forhøjelse af aktieselskabsskatten, i skabelse af en realrenteskat, i kulbrinteskat osv. Det er jo disse ting, som er den egentlige baggrund for, at det er muligt for ministeren nu at komme med et meget mindre underskud, end da ministeren trådte til.

Hr. Gammelgaard sagde i sit første indlæg, at vi har sådan en flot vækst, vi har en imponerende vækst i EF-sammenhæng. Ja, det er rigtigt, der er nogle ganske smukke vækstprocenter, men det, hr. Gammelgaard glemmer at fortælle, er, at den er lånefinansieret, og vi havde gerne set, at den var skabt ved, at den indenlandske opsparring var gået i vejret, og at vi kunne finansiere både vores forbrug og vores investeringer selv.

Så endelig vil jeg sige, at når hr. Gammelgaard taler om, at der er meget dyre reformer på socialdemokratiets program, så er det en stærk overfortolkning. Hr. Gammelgaard drager økonomisk demokrati, overskudsdelingen og pensionsreformer frem, som om det var noget, der kostede noget for erhvervslivet, for Danmark. Det er opsparingsordninger, som skal skabe den opsparring, uden hvilken vi ikke får en sund vækst i dette land, og det er ikke udgiftskrævende foranstaltninger, som man kan lægge ind og sige er noget, der forringer vores konkurrenceevne og vores eksportmuligheder.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

En kort bemærkning. Først lige den oplysning, at det da ikke kan hjælpe noget, at man om torsdagen står og foreslår, at kulbrinteskatten skal bringes op, skal strammes op, fordi den ikke giver noget provenu, og om fredagen tager den som eksempel på, hvordan man har hjulpet dansk økonomi op. Begge dele kan ikke være rigtigt.

Men min hovedbemærkning var, at jeg gerne ville komme med en bemærkning som en af dem, der så længe – og nogle vil sige for længe – stolede på de socialdemokratiske

[Bernhard Baunsgaard]

forslag til ophjælpning af landets økonomi. Jeg har forsvaret dem både her i salen og andre steder, også de steder, hvor beslutningerne skulle tages. De socialdemokratiske forslag var ligesom i dag konstrueret på den måde, at de, som man sagde, ganske vist lige i øjeblikket medfører en svækkelse af betalingsbalancen, men så hjælper det. Jeg troede meget længe på det og, som jeg sagde: for længe. Det er den samme opskrift, som gælder det, der blev foreslået i dag. Jeg er nødt til at sige, at sådan ligger det.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Den første del af hr. Bernhard Baunsgaards indlæg, vedrørende kulbrinteskatten, var totalt uforståelig for mig, så den skal jeg undlade at svare på.

Men jeg vil gerne sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at når han siger, at han for længe har stølet på socialdemokratiske forslag til ophjælpning af økonomien, så synes jeg, at hr. Bernhard Baunsgaard laver en ganske urimelig sammenstilling af en periode med en international krise, stagnation og tilbagegang i hele OECD-området og så situationen i dag.

Den medicin, der kan helbrede i 1980, kan slå den samme patient ihjel i 1985. Den politik, vi foreslår i dag i Danmarks nuværende situation, er en anden end den, vi har foreslået i tidligere, helt forskellige situationer. Det tror jeg også at hr. Bernhard Baunsgaard vil erkende, hvis han kigger den liste med 6 punkter igennem, som jeg refererede i min tale, og som bare er et uddrag af nogle væsentlige dele af det program, der hedder »Danmark for hele folket«, og som den seneste socialdemokratiske kongres har vedtaget.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Indgrebene, som blev anbefalet af de socialdemokratiske regeringer, gik altid ud på: lad os tage en lettelse lige nu, så bliver det bedre; vi skal skabe ekstra beskæftigelse, det koster ganske vist over for betalingsbalancen, men så skal det nok klare sig meget hurtigt. Det er det samme, man nu er inde på.

Men tilbage bliver jo, at hr. Camres indlæg byggede på, at nu skal man bare stole på socialdemokraterne; de forstår godt, hvad der er i vejen. Ja, jeg ville ønske, man kunne det. Jeg ville ønske, man kunne stå sammen om det, men det er jo umuligt, for der er intet i det, hr. Camre har sagt, der gør, at hans dømmekraft over for de vanskeligheder, det danske samfund står over for i dag, skulle være bedre end i de 10 år, hvor socialdemokraterne ledede dansk økonomi.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Jeg må sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at den politik, socialdemokratiske regeringer førte under den internationale krise i sidste halvdel af 1970'erne og begyndelsen af 1980'erne, var en politik, som blev anbefalet i OECD, og som andre OECD-lande med skiftende held søgte at gennemføre. Situationen er i dag en anden, og hvis hr. Bernhard Baunsgaard kan komme her og hævde, at den politik, vi foreslår i dag, er identisk med politikken i 1970'erne, så har hr. Bernhard Baunsgaard enten ikke læst, hvad vi har skrevet, eller ikke hørt, hvad jeg har sagt i min tale i dag, og jeg vil gerne give hr. Bernhard Baunsgaard et eksemplar af min tale, når jeg nu kommer ned fra talerstolen.

Det er urimeligt at hævde, at det er en identisk politik. Vi er i en økonomisk situation vidt forskellig fra situationen dengang, og det er forskellige midler, nu vel, med det samme sociale sigte, men det centrale er, at hvis ikke Danmark får sin opsparring, sine investeringer op, hvis ikke vi får vores konkurrenceevne i vejret ved at investere i moderne teknologi, får uddannet vores arbejdskraft, får løst de flaskehalsproblemer, der er på vores arbejdsmarked og i vores uddannelsessystem, i vores forskning, så løser alle disse lappemodeller ingenting. Så bliver der ikke andet end et midlertidigt stop for noget hjemligt forbrug. Der kommer ikke den vækst i produktionen og i eksporten, som er det eneste, der kan bruges til at betale gælden tilbage med.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

[Bernhard Baunsgaard]

Jeg konstaterede af hr. Camres tale og af de indvendinger, der blev rejst imod den – ganske uimodsagt fra hr. Camres side – at de indgreb, der foreslås, nu medfører en svækelse af betalingsbalancen.

Måtte jeg sige om det andet, det sociale sigte, at blandt de mange indgreb, som vi var fælles om, og som der kom så forfærdende lidt ud af, er der ét, der skiller sig ud. Det var et indgreb, der gav en vis virkning, nemlig indgrebet i 1979. Men med hensyn til det sociale sigte vil jeg meget gerne lige minde hr. Camre om, at et meget væsentligt element i det, som jeg har bebrejdet hr. Anker Jørgensen, netop er det sociale sigte. Hvad var et væsentligt element i indgrebet i 1979? Det var, at man strøg dyrtidsreguleringen. Og dyrtidsreguleringen rammer nedad. Jeg sagde dengang til hr. Anker Jørgensen, at det er beklageligt, at dette skal indgå i et socialdemokratisk indlæg, for det rammer de forkerte. Det er arbejdsmændene, det er ikke smedene, der bliver ramt.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Jeg må sige, jeg bliver stadig mere forundret. Hvis socialdemokratiet i 1979 stryger en dyrtidsregulering, så vender det den tunge ende nedad. Hvis hr. Bernhard Baunsgaard i 1983 går ind og ved lovgivning sammen med regeringen forlænger nogle overenskomster, tager reguleringen fuldstændig ud af dem, så er det en stor fordel for reallønsudviklingen. Jeg må sige, det er en helt speciel ny økonomisk teori, hr. Bernhard Baunsgaard her fremlægger.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Hr. Bernhard Baunsgaard har ordet for en kort bemærkning, og så tror jeg vi skal tilbage til talerrækken.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ja men så må det da virkelig være, fordi hr. Camre ikke sætter sig ind i, hvordan økonomien virker i Danmark. Man ved dog, at i 1979 kunne smedene gennemtrumfe forhøjelser på deres område; det eneste værn, arbejdsmændene havde, var dyrtidsreguleringen. Det er dog vist også kendt, for andre i

hvert fald, at det er lykkedes også at holde smedenes lønstigninger i tømme denne gang.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Hr. Camre for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Jeg vil anbefale hr. Bernhard Baunsgaard at studere statistikkerne lidt nøjere. Der er nøjagtig de samme forskelle i udviklingen for forskellige faggrupper i den øjeblikkelige situation, som der var i 1979. Men jeg må konstatere, at hr. Bernhard Baunsgaard med sine bemærkninger her slår en meget tyk, rød streg tværs over den påstand, at indgreb i løndannelsen og stop for reguleringerne skulle bevirke, at reallønnen opretholdes via de lavere prisstigninger.

Så vil jeg gerne sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at han i sit første indlæg også sagde, at de forslag, vi fremsatte, havde en negativ effekt på betalingsbalancen. Hertil må jeg sige, at nu blander hr. Bernhard Baunsgaard to ting sammen. De forslag, vi har stillet i dag, er forslag, der diskuteres i relation til krisepakken. Det, der desuden har været diskuteret, er nogle forslag af dem, der kommer til behandling på onsdag i næste uge, forslag, der vedrører finansloven. Her har vi klart sagt, at vi udmønter ikke vores økonomiske politik i en alternativ finanslov. Vi giver nogle politiske markeringer, og det kan ikke nytte noget, at hr. Bernhard Baunsgaard siger: nu kigger vi på disse markeringer – som vi af hensyn til folketingets tid holder nede på et relativt lavt antal – og så ser vi isoleret på, hvad det giver, uden at socialdemokratiet i øvrigt har mulighed for at gå ind og regulere på samtlige økonomisk-politiske forslag, der kommer, fordi vi ved, at regeringen og hr. Bernhard Baunsgaard har et forslag til en finanslov, som vi er uenige i, men som de er fælles om, og som det desværre ikke endnu står i vores magt at ændre.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Hr. Bernhard Baunsgaard har ordet for en kort bemærkning, og så vil formanden meget gerne tilbage til talerrækken.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg må jo sige til hr. Camre, at når dyrtidsreguleringerne betyder forholdsvis mere for de lavtlønnede, og det gør de, så er det klart, at når man griber ind lige netop mod det og det alene, så er det et galt socialt sigte. Når man derimod siger: I stiger begge 2 pct. eller 4 pct., eller hvad man giver, med samme procentvise stigning, så er det bedre.

Med hensyn til socialdemokratiets politik troede jeg virkelig, at alt, hvad man fremsatte forslag om, var noget, man ville have igenem, og at det derfor var rimeligt at tage en samlet vurdering.

Gammelgaard (KF):

I relation til mit indlæg beskæftigede hr. Camre sig med væksten i vort erhvervsliv. Jeg vil gerne sige, at det jo er regeringens politik, der har skabt sådan en optimisme i hele vort erhvervsliv, at væksten er kommet i gang, at de store investeringer er blevet foretaget, at vi altså sætter rekord på dette område i Vesteuropa. Der er skabt 140.000 nye arbejdspladser, siden regeringen tiltrådte.

Så vil jeg godt sige, at jeg i øvrigt er enig med hr. Camre i, at vi skal have forøget opsparingen herhjemme. Men hvad tror man der ville ske med opsparingen, hvis ikke vi fastholdt en lavinflationspolitik, hvis ikke vi fastholdt en politik, hvor inflationen holdes helt nede? Netop dette med den lave inflation er da en af forudsætningerne for, at vi kan få forøget opsparingen. Så har vi i øvrigt i fællesskab gennemført en skattereform, der virker opsparingsfremmende, og jeg håber også, at vi i fællesskab kan gennemføre en pensionsreform, der vil virke positivt på opsparingen.

Men om de socialdemokratiske forslag, hvor hr. Camre nævnte, at de jo også virkede opsparingsfremmende, vil jeg gerne sige, at ud over, at man har stillet en lang række forslag, herunder f.eks. forslag om at nedsætte arbejdstiden til 35 timer i løbet af 5 år, hvilket i alt vil koste mere end 25 mia kr. om året i nye offentlige udgifter, så har man også fremsat nogle store reformønsker. Det er uddannelsesreform, det er miljøreform, det er den tvungne overskudsdeling, og det er en pensionsreform.

Må jeg om det socialdemokratiske forslag til tvungen overskudsdeling sige: hvem vil

mon spare op til investering, når man på forhånd ved, at dansk erhvervsliv ikke længere er konkurrencedygtigt? Private investorer vil da ikke investere i et land, der har tvungen OD. Og hvem vil spare op privat – her tænker jeg på det socialdemokratiske eller i hvert tilfælde LOs forslag til pensionsreform – når man bliver straffet ved at få frataget hele folkepensionen? For det er jo det, der er indeholdt i LOs oplæg fra det udvalg, som hr. Knud Heinesen var formand for.

Nej, situationen er jo, at samfundsøkonomien umuligt kan bære en politik som den, hr. Camre og hans parti lægger op til, og det gælder også de reformer, som hr. Camre sagde ville forøge opsparingen. Det gælder den tvungne overskudsdeling, og det gælder den pensionsreform, som hr. Camres parti foreslår. Det kan den danske samfundsøkonomi ikke bære.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg er da ikke uenig med hr. Camre i, at indgrebet i 1979 var af væsentlig betydning for en mere positiv økonomisk udvikling. Jeg er også enig med hr. Camre i, at situationen i dag økonomisk er en anden i Vesterlandene set i forhold til 1980, og derfor er det ikke givet, at det, man skulle gøre i 1980, er det samme, som man skal gøre i 1985. Det kan vi være fuldstændig enige i.

Men på den anden side forekommer det mig – nå ja, måske lidt ubehageligt – når i alt fald socialdemokratiet så sent som i 1982 – hvis jeg da ikke husker forkert; så kan hr. Camre rette mig – ved hr. Anker Jørgensen, ved hr. Heinesen, ved hr. Camre sagde: der er ikke i den kommende tid mulighed for nogen reallønssstigning i Danmark. Hvorfor prøver man så nu direkte og indirekte at påtvinge befolkningen den opfattelse, at der er den mulighed, i stedet for konstruktivt at gå ind i et samarbejde om at bevare den real-løn, der er i øjeblikket, og sørge for, at der bliver en rimelig social balance?

Jeg finder det altid ubehageligt, når man på grund af farve skal skifte opfattelse. Jeg ved nok, at det burde jeg selv gøre, og det har undertiden skaffet mig visse ubehageligheder ikke at ville skifte opfattelse, alt efter hvilken farve der nu var toneangivende i samfundet. Men vil man en kontinuerlig politik for befolkningen, ja men så skal man da

[Arne Bjerregaard]

ikke prøve på at lade befolkningsgrupper modarbejde hinanden for at tilgodese sin egen partipolitik. Vil man tilgodese befolkningen, så må man da prøve på politisk at virke for, at det bliver bedst muligt, i stedet for at bruge den næsten, vil jeg sige, som pløjekalve for det partipolitiske.

Derfor siger jeg, at jeg er enig i meget af det, hr. Camre siger, og at jeg er enig i meget af det, socialdemokraterne tit siger kunne være en vej. Men hvorfor så ikke prøve på at få de andre med til at gå en anden vej eller dreje ind på den vej, man er inde på, hvis man har den klare afvisning, i stedet for at sige: vi står med en helt anden politik? Jeg ved jo udmærket, at hvis socialdemokratiet fik regeringen i morgen, ville der ikke være megen forandring i den politik, der føres, måske 10 pct. Det ville være det højeste. Hvorfor så ikke erkende det og prøve på at neddæmpe denne store skillelinje i dansk politik, som jeg stadig væk føler er ødelæggende og i alt fald sætter dem af os skakmat, som har en anden opfattelse af, hvilken politik der skulle føres?

Lad mig så henvende mig til skatteministeren, som siger, det er teknisk besværligt at lave en prisudligningsafgift på disse områder. Det erkender jeg, og jeg ved heller ikke, om det kan laves helt korrekt. Men jeg er bare nødt til at sige, at det, jeg har sagt, det mener jeg, og det mener vi. Ja men så må man jo gøre det, som er teknisk besværligt.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne sige tak til skatteministeren for de ord, der faldt om autogassen, og samtidig sige, at det er kedeligt, at det ikke har været muligt for miljøministeren at være til stede her i salen i dag. Det er selvfølgelig lidt mærkeligt, at vi har en miljøminister, der anbefaler disse særlige afgifter på miljøområdet, men de kommer jo ikke igennem, så vidt man kan skønne af debatten.

Det, jeg gerne ville have haft miljøministeren til at bemærke noget om i dag, var, at vi jo står over for det problem, at vi skal væk fra den blyholdige benzin, og vi ved jo alle sammen, at det går meget trægt og vist formentlig er umuligt at nå til en virkelig miljøindsats på dette område på EF-basis, fordi de andre lande ikke vil gå så langt, som det er nødvendigt. Så peger man på, at katalysa-

torer i biler kan være en udvej, og samtidig på, at disse katalysatorer bliver meget kostbare; de slides hurtigt op og koster derfor meget i reparation. Men i hvert fald på en række af de noget større biler vil det jo være muligt at gå over til at bruge gas. Det ville jeg godt have hørt miljøministerens bemærkninger om.

Jeg ved ikke, om man lagde mærke til, at jeg i første omgang ikke omtalte kulafgiften. Jeg havde håbet, at miljøministeren ville være kommet senere, fordi der også i denne forbindelse er noget, jeg gerne ville have bedt ham om at kommentere. Jeg har drøftet det lidt med energiministeren, og energiministeren påpegede, at der formentlig ved, at man forhøjer kulafgiften, også opnås et fremskud på miljøområdet, fordi det nok vil være mere økonomisk fordelagtigt nu at fyre med halm visse steder, når vi forhøjer afgiften på kul.

Og så ville jeg godt have spurgt – og det kan miljøministeren så senere få lejlighed til at tage stilling til – om det dog ikke for denne regering ville være muligt at gøre det, som den socialdemokratiske regering lovede, men som ikke rigtig tog noget omfang, at vi studerer, hvad vi dog kan gøre for at bremse miljøsvineriet fra de kulfyrede værker, som vi af andre grunde vil have.

Det er ting, som jeg godt forstår at de tilstedeværende ministre ikke kan kommentere. Det er jo miljøministerens område, men i hvert fald vil jeg da håbe, at han får tid til at læse debatten. Den har jo i høj grad også miljøaspekter.

Finansministeren (Palle Simonsen):

Vi har jo endnu en lang dagsorden foran os, så jeg skal ikke bidrage til at forlænge debatten om dette punkt yderligere, men der er dog alligevel et par ting, som hr. Camre for et øjeblik siden var inde på, og som ikke kan stå uimodsagte.

Det ene er spørgsmålet om udviklingen i underskuddet på statsfinanserne. Nu har hr. Camre efterhånden mange gange her i folketinget søgt at sammenligne det enkelte års underskud med det, der blev slutresultatet i 1982, altså det år, hvor socialdemokratiet gik af. Jeg kan da godt se, at når hr. Camre taler om et underskud i 1982 på 54 mia kr. og vi nu er kommet ned på 14,5 mia kr., så er af-

[Finansministeren]

standen ikke så stor som mellem 14,5 og 80 mia kr. Det er ret enkelt.

Hr. Camre siger, at underskuddet på 80 mia kr. jo ikke eksisterer. Nej, det gør det ikke, men hvorfor gør det ikke det? Den eneste årsag til, at det ikke eksisterer, er, at vi fik en anden regering. Hr. Camre kan nemlig ikke komme væk fra, at tidligere finansminister Knud Heinesens finanslovsforslag, fremsat 15. august 1982, indeholdt et underskud, som var, jeg husker det ikke helt nøjagtig, 72 eller 73 mia kr. og ved et senere skøn bevægede sig op til 80 mia kr. Det er jo det, der er sandheden. Derfor kan hr. Camre have ret i, at 80 mia kr. aldrig blev en realitet, men dette, at det var 72-73 mia kr. den 15. august 1982, var vel den egentlige årsag til, at den socialdemokratiske regering måtte give op.

Derfor synes jeg nok, hr. Camre alligevel skulle være så fair, at han kunne sige, at det, vi nu er kommet ned på, er et meget flot resultat set i forhold til det, der var optræk til i efteråret 1982. Og resultatet er ikke opnået på grund af skatteindtægter påført ved hjælp af socialdemokratiet.

Hvis man nu skulle være helt specifik, kunne man i øvrigt sige, at socialdemokratiet slet ikke stemte for forhøjelsen af aktieselskabsskatten, så det kan man i hvert fald ikke glæde sig over. Det er rigtigt, at vi har lavet en realrenteafgiftsbeskatning sammen, og den har givet et pænt provenu, men den kan aldrig nogen sinde bidrage til den kolossale underskudsreduktion, som der nu er tale om.

Det er der to hovedforklaringer på, hr. Camre. Den ene er den meget stramme udgiftspolitik, og den anden er den stærke økonomiske vækst, som har givet os et højere skattegrundlag, end man ellers har haft. Det er de to væsentlige forklaringer. At vi så har fået lidt hjælp – og det vil vi gerne kvittere for med hensyn til det provenu, vi har fået ved realrenteafgiftsloven – det er en anden sag. Men det er ikke det, der har afklaret problemerne.

Det andet spørgsmål er betalingsbalanceunderskuddet. Hr. Camre kom lidt let om ved et svar til hr. Fogh Rasmussen tidligere på dagen, hvor hr. Camre talte om underskuddet på handelsbalancen i det lille småtryk, som i år ville være 8,5 mia kr. Det er unægtelig rigtigt, men det var i hvert fald ikke et argument, der var egnet til at imøde-

gå hr. Fogh Rasmussens rigtige påstand om, at den væsentligste årsag til det store betalingsbalanceunderskud er de høje renteudgifter, som er påført os på grund af de lån, som socialdemokratiske regeringer skabte. Det er jo sandheden.

Hr. Camre siger hele tiden, at det er vældig problematisk, at vi har haft underskud på betalingsbalancen siden begyndelsen af 1960'erne. Ja, det er det. Vi deler bekymringen for denne udvikling, men det er socialdemokratiet, der har ansvaret for langt den største del af den periode og derfor har bragt os i en situation, hvor finansieringen af den udenlandske gæld giver en renteudgift, som i år er ca. 25 mia kr. Det medfører altså også, hr. Camre, at når underskuddet bliver 22 mia kr., så er renteudgiften på den udenlandske gæld større end underskuddet på betalingsbalancen. Det, det drejer sig om, er i virkeligheden, at vi er sat til at vinde kapløbet med renteudgiftens vækst på grund af en udlandsgæld, der er vokset år for år, og det forstår jeg at vi har en fælles interesse i at få løst. Det, som jeg påstår og fortsat vil påstå, er, at de 6 punkter, som socialdemokratiet i dag har leveret os, i hvert fald ikke giver nogen chance overhovedet for at løse problemet her og nu. Der kan være nogle af elementerne, der på lang sigt kan bidrage til strukturændringer, der giver gunstig effekt, og som i øvrigt er i overensstemmelse med nogle af de tanker, regeringen selv har omkring flaskehalsproblemer osv., men her og nu er der ingen løsninger på det problem, som socialdemokratiet i virkeligheden har skabt.

Hr. Dohrmann, bliver ved at spørge om, hvornår der kommer et nyt indgreb, når det her nu ikke er tilstrækkeligt. For at der nu ikke skal danne sig nogen myter, bliver jeg nødsaget til at give hr. Dohrmann et svar. Regeringen har fremlagt en justeringsplan, som har det omfang, vi mener det er rigtigt den skal have. Derfor er der selvfølgelig ikke nogen som helst planer om noget, der skulle komme i februar eller marts måned. Det her er, hvad regeringen finder rigtigt. Det har jeg argumenteret for i et tidligere indlæg. Det skal jeg ikke gentage.

Men det er ingen kunst at reducere betalingsbalanceunderskuddet yderligere. Det er kun et spørgsmål om at hæve skatte trykket, så er den side af sagen klaret. Det ville til

[Finansministeren]

gengæld også slå vores økonomiske opsving i stykker. Det, der er en af de væsentlige grundideer i regeringens justeringsplan, er netop, at vi foretager en justering, men ikke i et sådant omfang, at det økonomiske opsving, som netop skal hjælpe os over de kommende års problemer, bliver slået i stykker. Det er grundfilosofien, så det her er, hvad regeringen finder er korrekt.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Inden vi kommer for godt i gang med historieforfalskningen om underskuddet i et socialdemokratisk finanslovsforslag på 80 mia kr., vil jeg gerne sige, at det er korrekt, at daværende finansminister Knud Heinesen i august 1982 fremsatte et finanslovsforslag, hvori underskuddet var oppe på 72 mia kr. Men det er lige så rigtigt, at den samme regering omgående gik i gang med forhandlinger om at finde et flertal for at foretage en beskæring på 15 mia kr., som, hvis man trækker den fra de 72 mia kr., ville have givet et underskud på 57 mia kr. Det blev så ikke 57 mia kr., som vi sigtede på; det blev under en konservativ regering 54 mia kr., og det vil altså sige, at der er en forskel på 3 mia kr. i de to regerings planer det pågældende år og i øvrigt under et konjunkturforløb, som ingen i midten af 1982 var i stand til at forudsige så nøjagtigt.

Når finansministeren siger, at det ikke er rimeligt at trække handelsbalancens underskud frem, forstår jeg det bestemt ikke. Forskellen på vores evne til at eksportere og vores evne til at importere synes ellers at være hovedårsagen til det indgreb, som vi diskuterer her i dag. Nu har jeg jo fornøjelsen af alle disse udmærkede småskrifter, som bærer finansministerens underskrift, og dér kan man se, at handelsbalanceunderskuddet i 1984 var 3,2 mia kr., men i 1985 bliver 7 mia kr. Så kan ministeren jo stoppe en gang til og sige, at det overhovedet ikke spiller nogen rolle, at der er en forringelse på 4 mia kr. Det påvirker ikke regeringen, det er man helt ligeglad med. Det er ganske vist mere end halvdelen af det, man har i forringelse i forhold til sit oprindelige budgetterede underskud. Det påvirker ikke regeringen, nej, det er renten af nogle gamle lån fra socialdemokratiets tid.

Så må jeg sige, at socialdemokratiet i krisituationerne igennem 1970'erne, hvor energipriserne steg forrygende, har været nødsaget til i nogle år sammen med et flertal i dette ting, et flertal, som bl.a. bestod af partier, der i dag sidder i regeringen, at køre med et underskud. Der var ikke i dette hus et flertal, som sagde, at denne forringelse af Danmarks konkurrenceevne, af bytteforholdet over for udlandet, skulle slå igennem nu og her i en omgående forringelse af levestandarden. Det er det, vi betaler af på i dag, det erkender vi blankt, men det var ikke socialdemokratiet alene, der skabte denne situation.

Finansministeren (Palle Simonsen):

To korte bemærkninger til hr. Camre. Først vedrørende handelsbalancen. Det er naturligvis korrekte tal, hr. Camre nævner for 1984 og 1985, men hr. Camre glemte at nævne, at der er et overskud i 1986 på 1½ mia kr. Regeringen har hele tiden gjort det klart og erkendt, at udviklingen ikke var tilfredsstillende, men jeg synes nok, at når man ser på udviklingen for 1986, netop sammenlignet med 1985, så er det en klar understregning af, hvordan vi arbejder os positivt i den rigtige retning.

Så en anden ting, som jeg synes er meget, meget interessant, for det er jo sjældent, vi sådan kommer helt ind til benet, når vi går tilbage til 1982. Hr. Camre siger, at det er rigtigt – og det er jeg glad for bliver bekræftet – at finanslovsforslaget, som daværende finansminister Knud Heinesen fremsatte, havde et underskud på ca. 72 mia kr., og det ville den daværende socialdemokratiske regering også gerne gøre noget ved, og så fremsatte den nogle forslag.

Der var en række af forslagene, som den nuværende regering var enig i. Det, der er så interessant at få konstateret ved denne lejlighed, og som socialdemokratiet aldrig ville erkende, er, at en række af de forslag, som den daværende finansminister ville bruge til at reducere dette underskud med, er dem, som socialdemokratiet har bebrejdet regeringen siden efteråret 1982 og kaldt asociale. Det er – uanset om det er bistandshjælp eller det er sygedagpenge, eller hvad det end drejer sig om – lige nøjagtig de samme forslag. Og hvis ikke socialdemokratiet dengang havde haft mod til at gennemføre det, havde de

[Finansministeren]

heller aldrig fået underskuddet ned. Havde man haft modet, så synes jeg, det havde været fair og godt, men så er det til gengæld ikke fair og godt, at man nu i 3 år har kritiseret regeringen for at være asocial på en lang række områder inden for det statslige udgiftsområde. Det er sandheden. Så jeg synes, det var rart at komme ind til kernen for en gangs skyld.

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Jeg har tidligere i dag rost regeringen for, at den har ført en fast kronekurs og en fast indkomstpolitik, og deri – plus i det øgede skattetryk – skal vi nok finde årsagen til, at underskuddet på statens budgetter er faldet kraftigt.

Men jeg bliver jo temmelig forbløffet, når jeg hører finansministeren sige til hr. Dohrmann, at det ikke var noget problem at løse betalingsbalanceproblemet over for udlandet, for man kunne jo bare øge skattetrykket. Jeg håber, at det er en tanketorsk eller en fortalelse fra finansministerens side, for den er jo fuldstændig gal, hvis finansministeren virkelig tror, at han kan løse betalingsbalanceproblemet over for udlandet ved at øge skattetrykket. Jeg har fremhævet tidligere i dag, at jeg ikke tror på, at finansministeren overhovedet oplever at nå det mål, for kendsgerningen er, at ikke alene de øgede renteudgifter fra år til år bliver lagt oven på vores statsgæld, nej, der kommer et kurstab, fordi staten skal tage nye lån op for at tilbagebetale gamle lån plus renteudgiften. Disse statspapirer kan ikke sælges til kurs 100, derfor vokser den udenlandske statsgæld eksplosivt, og problemet bliver større og større. Det har denne regering ikke været i stand til at løse, og det vil den med den politik, den fremlægger, efter min bedste overbevisning heller ikke kunne.

Men kan vi nu ikke til afslutningsdebatten få et regnestykke, der næsten skulle være identisk med socialdemokratiets, og som viser, hvordan man vil opnå balance i 1988, som man til stadighed påstår man vil? Socialdemokratiet mangler også at sætte tal på deres udtalelser, men hvis vi nu til afslutningsdebatten både fra socialdemokratiet og fra regeringen kunne få deres bud på den økonomiske politik med konkrete tal, der

viser, hvordan man vil opnå balancen, så havde vi dog opnået lidt med denne debat i dag.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hvis det virkelig er sandhedens øjeblik, der er inde nu for socialdemokratiet, ville de indrømme, hvad det var, der skete, og så kunne hr. Camre måske også indrømme, at socialdemokratiske regeringer foreslog det, som denne regering ganske vist også gerne ville, men aldrig har fået lov til, nemlig nedskæring af folkepensionen.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Jeg vil gerne over for finansministeren bekræfte, at der i det socialdemokratiske besparelsesprogram fra august-september 1982 var en række forslag, som bar de samme overskrifter som det, regeringen gennemførte. Men dels var tallene anderledes fordelt – det var i mange tilfælde væsentlig større foranstaltninger på de sårbare sociale områder – dels var der væsentlige forskelle i den måde, besparelserne blev sammensat på. Lad mig bare nævne bloktilskudsbesparelserne over for kommunerne, som denne regering var i stand til at sammensætte på en sådan måde, at de stærke kommuner gik fri, mens de svage blev ramt.

Dernæst vil jeg gerne gøre endnu en bemærkning til finansministeren angående udviklingen i handelsbalancen. For det første må jeg nok sige, at ministeren bør være lige så flittig til at læse sine egne papirer, som jeg er, for så ville han ikke komme med forkerte tal. Ministeren sagde, at der til næste år, altså i 1986, er et overskud på handelsbalancen. Det er sandelig, fordi ministeren læser en forkert linje. I den linje, som er relevant, står, at underskuddet i 1984 var 3,2 mia kr., at underskuddet i år er 7 mia kr., og at underskuddet til næste år vil være ½ mia kr., altså ikke et overskud på 1½ mia kr., men et underskud på ½ mia kr.

Men, hr. finansminister, hvordan skal vi tro på, at det tal holder? Vi fik også at vide, at underskuddet på betalingsbalancen i år ville være 15 mia kr., men det blev 22 mia kr. Det vil altså sige, at der slet ikke skulle

[Camre]

have været noget underskud på handelsbalancen, der skulle have været et pænt nul, men der er et minus på 7 mia kr. Hvordan skal vi dog tro på, at ministerens løfter for 1986 om et underskud på kun ½ mia kr. holder?

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Finansministeren, der for et kort øjeblik næsten var socialminister – eller i alt fald tidligere socialminister – kom med en påstand, som det gud være lovet er meget længe siden vi har hørt, men som jo ikke bliver rigtigere af at blive gentaget, nemlig påstanden om, at socialdemokratiets forslag i forbindelse med besparelserne i 1982 i det store og hele blev overtaget af den borgerlige regering.

Det har intet på sig. Jeg kan oven i købet sige det så stærkt som, at den socialdemokratiske folketingsgruppe stemte for de forslag, som den borgerlige regering overtog fra den socialdemokratiske regering: reduktionen af børnetilskuddene. Den socialdemokratiske folketingsgruppe stemte også for indtægtsregulering af folkepensionen fra 67 år til 70 år. Hvis man går lidt længere tilbage og ser på, hvad den daværende opposition stemte for af sociale besparelser fra 1979 til 1982, viser det sig, at de ikke stemte for én eneste. De stillede derimod et hav af ændringsforslag, der alle sammen var overordentlig meget mere fordyrende.

Når jeg ser tilbage på, hvad den borgerlige regering har gjort, ud over at den har lavet nogle helt uacceptable sociale nedskæringer, må jeg konstatere, at den har lavet forbedringer for nogle af de grupper, som ikke behøvede at få forbedringer. Den har i det store og hele ophævet de sociale nedskæringer, som ramte de bedrestillede befolkningsgrupper. Det eneste, den endnu ikke har fået afskaffet af de nedskæringer, der blev foretaget fra 1979 til 1982, er socialindkomsten.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg må gøre opmærksom på, at det ikke er den storpolitiske debat, vi har i dag. Vi må holde os til de forslag, der behandles. Jeg giver ordet til hr. Kaj Poulsen for en kort bemærkning om de aktuelle punkter på dagsordenen.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg synes også, at ministerens argumentation i hans sidste indlæg var – nej, vi skal føre pæn tale herfra. Det var usandsynligt, at ministeren kunne komme med sådanne postulater om, at socialdemokratiet havde de samme forslag. Hvor finder ministeren i socialdemokratiets forslag, at sygedagpengene skulle nedsættes? Hvor finder finansministeren i socialdemokratiets forslag fra 1982, at man skulle spare 5 mia kr. på dagpengene? Vi erkender, at vi ville spare 1 mia kr., men hvor får ministeren alle de andre ting fra, så han herfra kan sige, at det, socialdemokratiet ville i 1982, er præcis det samme som det, regeringen gjorde? Jeg tror, det er for at prøve at komme billigt igennem en dårlig politik, den filosofi, regeringen og det radikale venstre har haft, og som hr. Bernhard Baunsgaard jo faktisk i dag har gjort til de radikales politik, nemlig filosofien om, at bare man skar på de offentlige udgifter, ville både handelsbalance og udenrigsøkonomi rette sig, og det hele ville gå fremad – ja, statsministeren smiler, og finansministeren holder små usandede taler.

Men hvad er der sket? Vi har vel aldrig i en 3-årig periode haft så drønende stort underskud på betalingsbalancen som i den periode, denne regering har siddet, på trods af at den filosofi er blevet gennemført behårdt over for andre end finansministerens kernevælgere.

Det, der her er problemet, er: fordelingen af byrderne har været så skæv i det, der er foregået under denne regering, at det har vendt den tunge ende nedad, og de tal, vi ser på betalingsbalancen i dag, viser, at det heller ikke har hjulpet.

Finansministeren (Palle Simonsen):

Jeg skal af hensyn til formanden og tinget som helhed udskyde øvrige kommentarer til den almindelige økonomiske politik til den finanslovdebat, vi skal have i næste uge; dér får vi gode muligheder for at tage en ny rund.

Men det konkrete spørgsmål om forslaget til nedbringelse af underskuddet efter 1982 kan jeg godt forstå jager en række socialdemokratiske folketingsmedlemmer på talerstolen nu, for det ramte jo, det er sandheden i

[Finansministeren]

det. Jeg må bare gøre opmærksom på, at jeg ikke har sagt, at regeringen i det store og hele overtog de forslag, der forelå, eller at det var præcis det samme; det er ord, man nu lægger mig i munden.

Det, jeg har sagt, er, at man gjorde nogle forsøg fra socialdemokratisk side i august 1982, og at regeringen har gennemført en række af de forslag, der dengang lå på bordet, og som socialdemokratiet siden har kritiseret så voldsomt. Det var såmænd bare det, jeg sagde. Jeg synes måske, det havde været klogt, hvis socialdemokratiet havde stået ved de forslag, man selv fremsatte. At nogle så er lavet om af regeringen osv., erkender jeg klart, men det havde forskånet os for megen usaglig debat igennem de foregående tre år, hvis socialdemokratiet havde erkendt det andet.

Hvis hr. Erik B. Smith nu er på vej på tallerstolen for at spørge, hvad det nu er for nogle, så vil jeg gerne sige, at der var konkret forslag om at skære ned på arbejdsløshedsdagpengene i en størrelsesorden af mindst 1 mia kr., der var konkret forslag om at spare 2 mia kr. i bloktilskud til kommunerne det første år og 4 mia kr. det næste år, der var konkret forslag om at sænke underholdsbeløbet i forbindelse med bistandshjælpen, der var konkret forslag om at lave begrænsning af sygedagpengeordningen, så man kun kunne få den i en 2 års periode og ikke evindeligt.

Sådan var der forslag efter forslag, som vi har gennemført, men som socialdemokratiet senere har kaldt asociale. Der var – så er jeg måske lidt overfræk – faktisk også et forslag om en karensdag; jeg ved godt, den daværende regering ikke kunne blive enig om det, men det var der.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg giver ordet til hr. Erik B. Smith for en kort bemærkning, men vi må gå tilbage til dagsordenens punkter og ikke det generelle.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Men så håber jeg, at finansministeren under den generelle debat vil bekræfte, at socialdemokratiet faktisk stemte for de forslag, som de selv havde fremsat, nemlig forslaget om indtægtsregulering af børnetilskuddene,

forslaget om indtægtsregulering af folkepensionen, i øvrigt et forslag, som den daværende opposition havde vendt sig voldsomt imod. Det er også rigtigt, at vi havde et forslag om tidsbegrænsning på 2 år på sygedagpengene. Jeg tror ærlig talt også, at vi stemte for det forslag. Vi har ikke karakteriseret nogen af de forslag, vi stemte for, som asociale, og enhver påstand herom er åbenbart urigtig.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 102:

Lov om ændring af lov om real-kreditinstitutter. (Begrænsninger i långivningen til visse ejendomme).

(Fremsat 4/12 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Bakholt (S):

Dette forslag er jo et af regeringens instrumenter til at få sat en stopper for byggeriet. Vi mener ikke, at det er skruet fornuftigt eller rigtigt sammen. Det angreb, som regeringen retter mod byggeriet, er u hensigtsmæssigt, fordi vi ikke opnår de store valutamæssige besparelser ved at gennemføre dette indgreb og stoppe byggeriet.

Det, man foreslår, er bl.a., at løbetiden for en række lån skal begrænses, og det betyder nogle ret kraftige stigninger i ydelserne på disse lån. Det bliver med andre ord dyrere at flytte, men det er der nogle der er tvunget til – det er ikke alle, der flytter frivilligt – og konsekvenserne for dem bliver, at de skal betale nogle større huslejer.